HÖGSKOLAN
I GÄVLE

AKADEMIN FÖR TEKNIK OCH MILJÖ
Avdelningen för datavetenskap och samhällsbyggnad

Utformningen av socialt hållbara studentbostadsområden

Sara Jergander
Felicia Lindqvist

2020

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Samhällsplanering
Samhällsplanerarprogrammet

Handledare: Janne Margarethe Karlsson
Examinator: Jakob Nobuoka
Bitr. examinator: Julia Åhlen

Förord

Innan vår tid inom samhällsplanerarprogrammet vid Högskolan i Gävle hade vi endast en vag uppfattning av vad samhällsplanering faktiskt innebar. Tack vare alla lärare inom programmet har denna definition blivit allt klarare och vid sista året började vi inse vad samhällsplaneraryrket faktiskt betydde. Ur ett generellt perspektiv handlar yrket kanske inte alltid om att förändra samhället som helhet, utan handlar ibland endast om att förbättra levnadsvillkoren för den enskilda individen genom konkreta lösningar inom den byggda miljön. Som ett resultat av examensarbetet har vi även fått en djupare förståelse kring hur fysiska faktorer påverkar sociala aspekter inom den byggda miljön, vilket vi kommer ta med oss i framtida yrkesroller.

Stort tack till alla respondenter som tog sig tid att ställa upp på intervjuer, trots de omtumlande omständigheterna kring COVID-19. Ni gav insiktsfulla svar som inspirerade en stor del av detta arbete.

Vi vill tacka våra familjer för all stöttning under denna period, där vi vill rikta ett speciellt tack till Johan Jergander och Emil Blomberg som tog sig tid att korrekturläsa arbetet när vi hade blivit lite för mycket kompis med texten.

Vi vill även tacka vår examinator Jakob Nobuoka som gett konstruktiva kommentarer vid de tillfällen vi kommunicerat. Kommentarerna gav en större förståelse kring vad vi faktiskt vill fokusera kring och hjälpte oss i rätt riktning.

Slutligen vill vi tacka Janne Margarethe Karlsson för all tid du lagt ned, all konstruktiv kritik, kommentarer och ledord. Även för alla motiverande ord och trevliga Zoom-möten. Du har varit en klippa och en handledare som vi gladeligen skulle rekommendera andra.

Sara Jergander

Felicia Lindqvist

Gävle, maj 2020

Sammanfattning

Efterfrågan på studentbostäder blir större i universitets- och högskolestäder, där kombinationen av ett ökat intresse för högre studier och en långvarig bostadsbrist resulterat i att studenter stått bostadslösa vid kursstart. Resultatet har utmynnat i att studentbostadsområdens fysiska miljö nedprioriterats, trots dess påverkan på det psykiska välmåendet och den enskilde individens uppfattning av ett lärosäte eller en stad ifråga. Genom utformningen av studentbostadsområden med syftet att öka den sociala hållbarheten kan uppfattningen av bosättningen förbättras.

Social hållbarhet utgör en av tre hållbarhetsdimensioner som syftar på det gemensamma målet gällande global hållbarhet. Social hållbarhet relaterar till de sociala aspekterna i samhället, där förhållandena som berör begreppet, på grund av sin komplexitet, har gjort att det många gånger exkluderats i praktiken. Inom konceptet social hållbarhet ingår flera aspekter, däribland socialt kapital, vilket syftar på individers olika sociala sammanhang och nätverk.

Studien syftade till att beskriva hur ett socialt hållbart studentbostadsområde kan utformas genom målsättningen av strukturering kring kriterier och riktlinjer. Dessa kriterier och riktlinjer förväntades uppstå genom kombinationen mellan studenters preferenser kring ett studentbostadsområdes fysiska och sociala faktorer, samt litteratur kring ämnet. Genom 25 semistrukturerade intervjuer med studerande vid Högskolan i Gävle kunde respondenternas preferenser definieras. Detta med hjälp av frågor kring deras tidigare och nuvarande bostadsområden, samt deras åsikter och preferenser kring utformningen av ett studentbostadsområde generellt. För ytterligare förståelse av studenternas bostadssituationer genomfördes inventeringar av befintliga studentbostadsområden i Gävle.

Studien utmynnade i 16 kriterier utifrån analysmodellens begrepp, som senare resulterade i 9 riktlinjer. Dessa riktlinjer applicerades sedan i en fysisk kontext med hjälp av ett gestaltningsförslag. Dock var denna gestaltning endast ett förslag kring riktlinjernas applicering. Diskussion kring huruvida riktlinjerna kan appliceras, ter sig bäst genom att applicera och utforma dessa utifrån en lokal kontext.

Studiens slutsats utmynnade i att relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden kan beskrivas med hjälp av studiens analysmodell. Kriterierna och riktlinjerna presenterade i studien, resulterade i ett starkt socialt kapital inom studentbostadsområden, men ansågs vara bäst applicerbara inom en lokal kontext. Kriterier och riktlinjer kring ett socialt hållbart studentbostadsområde i relation till socialt kapital bör struktureras genom kombinationen av litteratur och preferenser hos de som utnyttjar den fysiska miljön ifråga.

Nyckelord: Social hållbarhet, socialt kapital, studentbostadsområden, utformning, fysisk miljö, gestaltningsförslag

Abstract

The demand on student housing is growing in cities containing universities, where the combination of a growing interest in higher education and a prolonged shortage in housing has resulted in students being homeless by the time their studies has begun. The result of this has become a de-prioritization in the physical environment. Although, the design of these areas should be prioritized higher as it affects both mental well-being and the individual perception of the university and the city. By designing residential areas for students with the purpose of increasing the social sustainability, it is possible to improve the perception of these areas over all.

Social sustainability form one of three dimensions of sustainability that aims for the common goal of global sustainability. Social sustainability relates to the social aspects in society. Conditions relating to social sustainability has, due to its complexity, often been excluded in practice. Within the concept of social sustainability are many aspects, among which social capital is included, which refers to different social contexts and social networks.

The aim of the study was to describe how socially sustainable residential areas for students could be designed through the objective of structuring criterias and guidelines. These criterias and guidelines was expected to be formed by the combination of preferences amongst students, regarding physical and social factors in residential areas for students, and literature concerning the subject. Through 25 semi-structured interviews with students at the University of Gävle, the preferences amongst the respondents could be defined, by asking them about their preferences, previous and current residential areas. As well as their general opinions regarding the design of a residential area for students. For further understanding of residential areas for students, an inventory was made in similar existing areas in Gävle.

The study resulted in 16 criterias based on the concepts within the analysis model, that later resulted in 9 guidelines. These guidelines were applied in a physical context by creating a design proposal. This design was only a proposal concerning the application of the guidelines. A discussion regarding the application of the guidelines, is in itself best applied and created through a local context.

The conclusion was that the relationship between social sustainability and the design of residential areas for students, could be described by using the analysis model in the study. The criterias and guidelines presented in the study, resulted in strong social capital within the residential areas for students. Although they are best applied in local context. These are best structured by combining literature and preferences amongst those using the physical environment in question.

Keywords: Social sustainability, social capital, residential areas for students, design, physical environment, design proposal.

Innehållsförteckning

Förord iii
Sammanfattning v
Abstract vii
Innehållsförteckning x
1 Introduktion 1
2 Teori 3
2.1 Social Hållbarhet 3
2.1.1 Fysiska faktorer 3
2.1.2 Icke-fysiska faktorer 6
2.2 Socialt kapital 7
2.3 Socioekonomiska förutsättningar 8
3 Metod 9
3.1 Målgrupp 9
3.2 Kvalitativa studier 10
3.3 Analysmodell 10
3.3.1 Socialt kapital 12
3.3.2 Fysisk miljö 13
3.3.3 Socioekonomiska förutsättningar 14
3.4 Datainsamling: intervjuer 14
3.5 Forskningsetiska frågor 16
3.6 Datainsamling: inventering 16
3.7 Resultat: Kriterier och riktlinjer 16
3.8 Gestaltning 17
4 Resultat 18
4.1 Inventering 18
4.1.1 Studentbostadsområdet “Olsbacka” 18
4.1.2 Studentbostadsområdet “Kungsbäck 53” 19
4.1.3 Studentbostadsområdet “Kungsbäck 46” 20
4.1.4 Studentbostadsområdet “Ericssonska” 21
4.1.5 Studentbostadsområdet “Campus Sätra” 22
4.2 Intervjuanalys 22
4.2.1 Socioekonomiska förutsättningar 23
4.2.2 Socialt kapital 23
4.2.3 Fysisk miljö 27
4.3 Kriterier och riktlinjer 35
4.3.1 Kriterier 35
4.3.2 Riktlinjer 41
4.4 Gestaltningsförslag 43
4.4.1 Gestaltningsförslaget under alla säsonger 46
5 Diskussion 48

5.1 Metodkritik 48
5.1.1 Trovärdighet 49
5.1.2 Överförbarhet 50
5.2 Hur ser relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden ut? 50
5.3 Vilka kriterier i den fysiska miljön kan skapa möjligheter till ett förstärkt socialt kapital i ett studentbostadsområde? 51
5.4 Hur kan riktlinjer kring ett socialt hållbart studentbostadsområde struktureras, och hur kan dessa appliceras i den fysiska miljön? 53
5.5 Övergripande frågeställning: Hur bör ett socialt hållbart studentbostadsområde utformas i relation till socialt kapital? 53
5.5.1 Riktlinje 1; Kriterium 1 och 2 54
5.5.2 Riktlinje 2; Kriterium 1, 3, 10, 11, 13, 15 och 16 55
5.5.3 Riktlinje 3; Kriterium 1, 3 och 10 55
5.5.4 Riktlinje 4; Kriterium 1 och 3 56
5.5.5 Riktlinje 5; Kriterium 4 56
5.5.6 Riktlinje 6; Kriterium 5 56
5.5.7 Riktlinje 7; Kriterium 6, 7, 13 och 14 57
5.5.8 Riktlinje 8; Kriterium 8 och 9 58
5.5.9 Riktlinje 9; Kriterium 12 58
5.6 Avväganden 59
5.6.1 Respondenter boendes inom och utanför studentbostadsområden 59
5.6.2 Studentbostadsområdens karaktär som temporärt boende 59
5.6.3 Avväganden mellan studenter och litteratur 59
5.6.4 Socioekonomiska förutsättningar 60
6 Slutsats 61
6.1 Hur ser relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden ut? 61
6.2 Vilka kriterier i den fysiska miljön kan skapa möjligheter till ett förstärkt socialt kapital i ett studentbostadsområde? 61
6.3 Hur bör riktlinjer kring ett socialt hållbart studentbostadsområde struktureras, och hur kan dessa appliceras i den fysiska miljön? 63
6.4 Studiens övergripande frågeställning: Hur bör ett socialt hållbart studentbostadsområde utformas i relation till socialt kapital? 64
6.5 Fortsatt forskning 65
Referenser 66
Bilaga A: Intervjufrågor 1
Bilaga B: Respondenternas illustrationer 1
Bilaga C: Utformningen av kriterier 4

1 Introduktion

I dagsläget finns en bostadsbrist inom orter som innehåller universitet och högskolor. Orsaken är ett större intresse för högre studier i kombination med en långvarig generell bostadsbrist på delar av bostadsmarknaden (Boverket, 2009). Det har resulterat i att den fysiska miljön inom studentbostadsområden nedprioriterats, i och med att karaktären av dessa områden innebär temporära boenden. Dock bör studentbostadsområdens utformning omfatta en högre prioritering då den kortvariga bostadssituationen inte bara påverkar studenternas psykiska välmående, utan också deras generella uppfattning av högskolan eller universitetet och staden ifråga (Moore, Carswell, Worthy & Nielsen, 2019). Genom att utforma studentbostadsområden i syfte att öka den sociala hållbarheten kan uppfattningen kring området förbättras. Social hållbarhet omfattar dock en låg prioritering inom samhällsplanering, trots bidragandet till såväl den samhälleliga kvaliteten som individers välmående (Shirazi & Keivani, 2018). På grund av den låga prioriteringen valdes hållbarhetsdimensionen ifråga som utgångspunkt för studien. Där den sociala hållbarheten i förhållande till utformningen av studentbostadsområden undersöks.

Eftersom studentbostadsområdens kvalitet påverkar bland annat studenternas liv och deras erfarenheter av högskolan eller universitet, är det av stor vikt att skapa goda förutsättningar för sociala nätverk och interaktioner (Moore, et.al, 2019; Shirazi & Keivani, 2018). Detta skapar i sin tur positiva associationer till ett område (Dempsey, Bramley, Power, Brown & Watkins, 2009). De sociala aspekterna påverkas av både fysiska och icke-fysiska faktorer (Ceylan & Soygenis, 2019), vilket är utgångspunkten för studien. Intresset ligger i att undersöka vilka fysiska faktorer som kan kopplas till sociala aspekter, som i sin tur kan förbättra den sociala hållbarheten i ett studentbostadsområde.

Det övergripande syftet med studien är att, genom litteraturinsamling och semistrukturerade intervjuer, undersöka sambandet mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden. Inom ramarna av detta tas kriterier och riktlinjer fram som syftar på den fysiska utformningen i förhållande till social hållbarhet och socialt kapital. Utifrån de resultat som framgår av studien skapas gestaltningsförslag i förhållande till givna kriterier och riktlinjer. Detta utmynnar i följande arbetsfrågeställningar:

- Hur ser relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden ut?
- Vilka kriterier i den fysiska miljön kan skapa möjligheter till ett förstärkt socialt kapital i ett studentbostadsområde?

- Hur bör riktlinjer kring ett socialt hållbart studentbostadsområde struktureras, och hur kan dessa appliceras i den fysiska miljön?

Dessa skapades till följd av följande övergripande frågeställning:

- Hur bör ett socialt hållbart studentbostadsområde utformas i relation till socialt kapital?

2 Teori

Under detta avsnitt kommer arbetets litteraturinsamling att redovisas. Detta inkluderar begrepp såsom social hållbarhet och dess fysiska- och icke-fysiska faktorer, socioekonomiska förutsättningar, samt innebörden av socialt kapital.

2.1 Social Hållbarhet

Begreppet hållbarhet inkluderar många olika definitioner med grund i tre dimensioner; ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet. Trots målbilden av dimensionernas jämlikhet innefattar den sociala aspekten, till skillnad från den ekologiska likväl den ekonomiska aspekten, en vag definition (Calvo & Rosa, 2017; Boverket, 2020). Den vaga definitionen kan vara ett resultat av att en enstaka formulering av social hållbarhet kan problematiseras, då sociala aspekter bäst anpassas efter lokala förhållanden. Istället bör definitionen anpassas efter situation och population för att åstadkomma social hållbarhet, där olika tillvägagångssätt kan föreslås för att uppnå målsättningarna inom den specifika situationen (McKenzie, 2004). Resultatet av begreppets vaga definition utmynnar i att social hållbarhet ofta omfattar en låg prioritering inom samhällsplanering trots hållbarhetsdimensionens bidragande faktor till samhällets kvalitet och medborgarnas välmående (Shirazi & Keivani, 2018). Begreppets avsaknad av konkreta konsekvenser kan vara en orsak till denna låga prioritering (Ceylan & Soygenis, 2019). Dock har frågor kring sociala aspekter inom samhällsplanering fått större vikt på senare tid i och med en utvecklad bild av samhällets sociala problem (Boverket, 2017).

Den sociala aspekten av hållbarhet inkluderar inte bara fysiska behov, utan även icke-fysiska faktorer, såsom kulturella och sociala sådana (Ceylan & Soygenis, 2019). Kombinationen av dessa fysiska och icke-fysiska aspekter kan beskriva den översiktliga livskvaliteten i en stad. En sådan livskvalitetsmätning kan i sin tur resultera i förbättrad hälsa och välbefinnande, samt resultera i en utvecklad platskänsla för området ifråga (Ceylan & Soygenis, 2019).

Förenationerna Nationerna antog år 2015 ”Agenda 2030” som innefattade 17 hållbarhetsmål innehållandes olika mål kring social hållbarhet. Det mest relevanta hållbarhetsmålet för social hållbarhet beskrivs som hållbarhetsmål 11 *”Hållbara städer och samhällen”*, där punkt 11.1, 11.2 och 11.7 huvudsakligen berör studien (Förenta Nationerna, u.å.a; Förenta Nationerna u.å.b.).

2.1.1 Fysiska faktorer

Städer, däribland studentbostadsområden, består av varierande mötesplatser inom vilka sociala utbyten sker, där olika fysiska faktorer uppmuntrar till en ökad social hållbarhet i den byggda miljön (Gehl, 2010; Scott, 2001). Stor vikt ligger i

tillhandahållandet av en god, välplanerad fysisk miljö utformad med respekt för gång- och cykeltrafik, omfattandes en målsättning av en ”mänsklig skala” som möjliggör sociala interaktioner mellan gaturummets fotgängare. Den mänskliga skalan syftar till en fysisk utformning i förhållande till de mänskliga sinnena, där dimensioner i gaturummen anpassas efter människan ifråga (Karuppannan & Sivam, 2011; Mazumdar, Learnihan, Cochrane & Davey, 2018; Gehl, 2010). Områdesutveckling, i hänsyn till den mänskliga skalan, bidrar inte bara till en god social hållbarhet, utan också till en trygg, säker och bekväm miljö som människor vill vistas inom (Gehl, 2010; Congress of the New Urbanism, 2016). Resultatet av en sådan miljö utmynnar i individers direktkontakt med andra människor, upplevelser, informationsutbyten, frisk luft och olika gratisnöjen (Gehl, 2010).

För att kunna uppnå en mänsklig skala inom ett områdes fysiska miljö bör området ifråga präglas av en blandad markanvändning innefattandes en kompakt byggnadsstruktur innehållandes små kvarter med ett brett spektrum av privata och offentliga användningsområden (Gehl, 2011; Congress of the New Urbanism, 2016; Kärrholm, 2009). Resultatet av bestämmelser kring ett områdes markanvändning bör utmynna i gångvänliga miljöer präglade av naturvärden, samlingsplatser och intressant arkitektur (Kärrholm, 2009; Mazumdar et. al, 2018). Områden genomsyrade av gångbarhet med stimulerande distanser främjar ett livligt gaturum präglat av sociala interaktioner och aktiviteter, vilket skapar liv mellan byggnaderna (Congress of the New Urbanism, 2016; Rogers et. al, 2013; Gehl, 2011; Gehl, 2010). En god gångbarhet ställer krav på ett områdes ytor och trottoarer, där ojämn mark kan försvåra mobiliteten inom gaturummet för vissa individer (Gehl, 2011). Om ett område är mer kompakt och omfattar en större täthet, både byggnadsmässigt och när det kommer till ett områdes befolkningsdenistet, samt utformas till fördel för gång- och cykeltrafik kan tillgången till faciliteter och aktiviteter inom området öka. Detta resulterar i en högre sannolikhet att människor möts, deltar i aktiviteter och vistas längre inom området ifråga (Bramley, Dempsey, Power & Brown, 2006; Dempsey et. al, 2009; Gehl 2011). Tillgången till faciliteter och aktiviteter beskriver närheten till externa faktorer såsom exempelvis handel, idrotts- eller studentrelaterade aktiviteter (Dempsey, et. al, 2009). Det kan också relateras till områdets sociala hållbarhet, där tillgången till, exempelvis skolor, bibliotek och parker, uppmuntrar till sociala interaktioner som resulterar i stärkt social hållbarhet (Östh, Dolciotti, Reggiani & Nijkamp, 2018; Mazumdar et. al, 2018; Dempsey, et. al, 2009). En mindre tillgång till faciliteter och aktiviteter kan resultera i en social ojämlikhet, där även störningar inom ett område, samt närheten till butiker som säljer alkohol, kan resultera i en minskad social hållbarhet (Dempsey, et. al, 2009; Mazumdar et. al, 2018). Detta innebär att deltagandegraden i områdesrelaterade aktiviteter ökar i relation till områdets täthet och tillgång till faciliteter och aktiviteter, där en mer kompakt markanvändning kan

influera fler sociala interaktioner och på så sätt erbjuda ett utökat antal aktiviteter att delta i (Dempsey et. al, 2009). Inom ett studentbostadsområde bör dock vikten inte huvudsakligen ligga i att skapa en hög täthet, utan att skapa en resonabel täthet anpassat till området ifråga där målsättningen bör ligga i att skapa ett gaturum präglat av funktionalitet, flexibilitet och kortvariga gaturum. Detta innebär en täthet som tar hänsyn till funktionalitet gentemot områdets vardagsliv, flexibilitet gällande säsongsbetonade aktiviteter, samt skapandet av temporära gaturum för aktiviteter såsom gatumusik, festivaler eller parader (Gehl, 2010).

Även ett områdes arkitektur, i form av byggnadstypologi, bör utformas med hänsyn till en mänsklig skala, där byggnationer bör kännetecknas av tillgänglighet, öppenhet, samt trygghet och säkerhet med gångbarhet som ledord (Gehl, 2010; Congress of the New Urbanism, 2016). Arkitekturen bör även vara inspirerad av det lokala klimatet, topografi och historia, som i sin tur stärker platsens identitet, områdets attraktivitet och förstärker människors benägenhet att röra sig inom området ifråga (Congress of the New Urbanism, 2016). Förslagsvis bör även offentliga byggnader särskilja sig från resterande byggd miljö och noga lokaliseras inom det fysiska rummet i syfte att stärka ett visst områdes identitet (Congress of the New Urbanism, 2016; Gehl, 2010). Olika faktorer inom den byggda miljön kan även relateras till trygghetskänslor inom olika områden. Fönster vinklade mot gatorna, en god belysning och en områdesutveckling i respekt för gång- och cykeltrafikanter är goda exempel på fysiska faktorer som ökar känslan av trygghet inom olika gaturum eller grannskap, som definieras som relationen mellan individer boendes inom samma område (Bramley et. al, 2009; Gehl, 2010; Congress of the New Urbanism, 2016). Om den uppfattade säkerheten inom ett område ökar, kan även sociala interaktioner mellan människor öka. Dåligt utformad och underhållen fysisk miljö kan istället resultera i negativa effekter på individens upplevda trygghetskänsla inom ett område (Dempsey et. al, 2009).

Grönstruktur omfattar även en viktig faktor inom den fysiska miljön när det kommer till skapandet av social hållbarhet inom olika områden (Gehl, 2010). Höga värden av grönska bidrar inte bara till estetiskt tilltalande städer och uppmuntrande till skapandet av sociala nätverk och interaktioner, utan motverkar också ensamhetskänslor och skapar en större känsla av anknytning till ett visst område (Boverket, 2019; Boverket, 2017; Mazumdar et. al, 2018). Direkt koppling till vatten, parker, träd eller annan landskapsdesign såsom skillnad i topografi och markhöjd kan beskrivas som attraktiva faktorer (Gehl, 2010).

2.1.2 Icke-fysiska faktorer

De icke-fysiska aspekterna av social hållbarhet omfattar bland annat socialt nätverkande och interaktion, definierat av olika sociala aktiviteter ett område deltar i. Detta inkluderar verbala och icke-verbala ömsesidiga förhållanden, såsom ögonkontakt, konversation ansikte-mot-ansikte, leenden, vinkningar och diskussion (Shirazi & Keivani, 2018). Att se och höra kan beskrivas som den största kategorin av sociala interaktioner (Gehl, 2010). Människor inkluderas i olika typer av sociala nätverk både inom och utanför dess bostadsområde. Där bostadsområdet ifråga, utgör den andel av de sociala interaktioner som har störst vikt i dess övergripande nätverk (Bridge, 2002). Vid god kvalitet vad gäller sociala nätverk och interaktioner ökar den enskilde individens positiva associationer till ett område. Detta inkluderar känslor av trygghet, säkerhet, förtroende och grannskapstillfredsställelse, resulterande i en stärkt gemenskap i området (Shirazi & Keivani, 2018; Dempsey et. al, 2009; Putnam, 1995). Etablerade sociala nätverk inom ett område kan utmynna i starka sociala relationer och interaktioner, vilket inte bara stärker en individs anknytningskänslor gentemot platsen, utan också skapar positiva associeringar med området hos individen ifråga (Bridge, 2002; Dempsey, et. al, 2009; Putnam, 1995; Boverket, 2019). Individers benägenhet att anknyta till en plats definieras av relationen mellan den byggda miljön och människor boende i området. Känslan av att tillhöra ett bostadsområde grundar sig i tidigare erfarenheter och individuella associeringar av specifika element i den byggda miljön (Shirazi & Keivani, 2018). Människor som identifierar sig med en plats har större benägenhet att bevara den, bilda långsiktiga band med området ifråga, samt associera området med glädjerelaterade känslor (Dempsey et. al, 2009; Forrest & Kearns, 2001).

Sociala nätverk kan även påverka den enskilde individens liv vad gäller känslor av välbefinnande och trygghet (Dempsey et. al, 2009). Avsaknaden av sociala nätverk och interaktioner resulterar i frånvaro vad gäller gemenskap, känslor av stolthet och anknytning till ett område, vilket i sin tur kan ha negativa effekter på gemenskapens stabilitet (Dempsey et. al, 2009). Sociala nätverk och interaktioner inom ett område kan beskrivas genom antalet grannar som känner varandra vid namn, grannars mötesfrekvens, antal vänskapsrelationer i området, samt utbytesfrekvensen av tjänster inom området (Shirazi & Keivani, 2018). Sociala interaktioner och gemenskapskänslor inom ett område stärker alltså områdets deltagande i sociala aktiviteter, där spontana möten i dagliga sammanhang skapar möjligheter för utveckling av mer etablerade kontakter och på så sätt ökar områdets sociala liv (Dempsey, et. al, 2009; Gehl, 2011).

Ett områdes trygghet, vilken relateras till områdets sociala hållbarhet, bidrar inte bara till individers benägenhet att delta i områdesrelaterade aktiviteter. Det bidrar även till den individuella anknytningen till platsen ifråga och ökar förtroendet mellan människor i området. Detta bidrar i sin tur till en ökad platskänsla kring området överlag (Dempsey, et. al, 2009). En stark trygghetskänsla inom ett område resulterar i attraktivitet gentemot utomstående individer att flytta till området, och uppmuntrar redan boende i området att stanna kvar under en längre period (Shirazi & Keivani, 2018). Externa kvaliteter i miljön, såsom ljudnivå och grad av skötsel, är direkt kopplat till hur individer uppfattar trygghets- och säkerhetsfaktorer i ett område ifråga (Shirazi & Keivani, 2018; Dempsey et. al, 2009). Dessa kvaliteter påverkar även den enskilde individens uppfattning av platsen i sig (Dempsey et. al, 2009). Inom ett ovårdat område skapas uppfattningen av att människor som rör sig inom området inte bryr sig om platsen ifråga, vilket kan resultera i antisociala beteenden och påverka individers deltagande i områdets aktiviteter. Denna typ av kvalitet kan även ha inverkan på en individs benägenhet att flytta (Dempsey et. al, 2009).

2.2 Socialt kapital

Inom studien avgränsas socialt kapital till ett områdes fysiska och icke-fysiska faktorer. Detta inkluderar ett områdes sociala nätverk och interaktioner, trygghet och säkerhet, anknytning till plats, befolkningsdensitet, markanvändning, byggnadstypologi, grönstruktur, samt tillgång till faciliteter och aktiviteter. Denna avgränsning resulterar i att studien alltså inte omfattar exempelvis demokratiska aspekter inom det sociala kapitalet. Begreppet har ursprungligen en bredare definition och kan tolkas på olika sätt. På grund av arbetets tidsmässiga begränsning omfattar arbetet endast en del av det sociala kapitalets innebörd. Begreppet nämns ofta i samband med social hållbarhet för att skapa en större förståelse av hållbarhetsdimensionens applicering (Rogers, et. al, 2013; Dillard, et. al, 2008).

Socialt kapital, som tidigare nämnt, består av många olika attribut som huvudsakligen refererar till olika sociala nätverk, normer och förtroenden som gynnar den sociala vinsten överlag (Lang & Hornburg, 1998; Putnam, 1995; Nahapiet & Ghoshal, 1998; Fukuyama, 2001; Mazumdar et. al, 2018; Baganasco, 2004; Rogers, et. al, 2013). Begreppet inrymmer faktorer såsom sociala relationer, attityder och värderingar som påverkar samspelet och det sociala engagemanget mellan människor och bidrar till en social utveckling (Östh, et. al, 2018). Detta sociala engagemang mellan individer, som exempelvis kan stärkas med hjälp av medlemskap inom olika föreningar, kan i sin tur resultera i en ökad grad av förtroende och på så sätt öka ett områdes sociala kapital (Putnam, 1995; Östh, et. al, 2018). Genom att utforma ett studentbostadsområde i syfte att främja det sociala

kapitalet med hjälp av olika faktorer inom den fysiska miljön kan möjligheten till upprepade sociala möten bidra till att öka områdets sociala sammanhållning och på så sätt stärka den sociala hållbarheten överlag (Bridge, 2002; Forrest & Kearns, 2001).

Viktigt att notera är att socialt kapital innefattar både positiva och negativa konsekvenser eftersom socialt kapital även räknas som exkluderande sammanslutningar av negativa grupper som kan verka för aspekter såsom avskildhet (Rogers, et. al, 2013; Dempsey, et. al, 2009). Den interna sammanhållningen skapad inom vissa grupper i ett studentbostadsområde kan alltså komma att resultera i utanförskap och fientlighet (Fukuyama, 2001).

2.3 Socioekonomiska förutsättningar

Socioekonomiska förutsättningar refererar till den mänskliga mångfalden inom olika områden, inkluderat människor med olika bakgrund, familjeuppsättningar, inkomster och färdigheter, samt varierande uppfattningar kring hur stadsrummet bör utformas (Jacobs, 1961; Al-Hindi, 2013). Även om närvaron av en social mix finns inom ett område innebär det inte att området ifråga blir socialt hållbart. Den sociala hållbarheten handlar snarare om i vilken utsträckning blandningen av människor faktiskt interagerar med varandra i området (Bramley, et. al, 2006).

När det kommer till studenters ekonomiska förutsättningar, kan ett antagande göras att individer boendes inom ett studentbostadsområde tar studiebidrag och lån för att kunna finansiera studietiden. Detta studiebidrag låg år 2020 på 823 kr/veckan, medan studielånet låg på 1 892 kr/veckan för heltidsstudier och en hundraprocentig studietakt. Resultatet utmynnar i en total inkomst på omkring 10 860 kr/mån, vilket kan utgöra en översiktlig representation av den enskilde individens totala inkomst inom ett studentbostadsområde (Centrala Studiestödsnämnden, 2020). Studenter kan inneha arbete vid sidan av studierna, där inkomsten kan påverka bidrag och lån beroende på fribeloppet som sätts, detta beräknas per kalenderhalvår (Centrala Studiestödsnämnden, 2020). Detta resulterar i antagandet att individer boendes inom ett studentbostadsområde omfattar en relativt homogen inkomst.

3 Metod

Under detta avsnitt kommer studiens metod redovisas. Detta inkluderar studiens målgrupp, arbetets analysmodell och tillvägagångssätt, samt syftet kring en kvalitativ studie.

Studien kring socialt hållbara studentbostadsområden, i relation till socialt kapital, baserades på en kvalitativ studie i form av kombinationen mellan semistrukturerade intervjuer och litteratur kring ämnet (se figur 1). Arbetet utgick från en analysmodell (se figur 2) kring social hållbarhet i syfte att översätta sociala aspekter till fysiska faktorer i den byggda miljön. Resultatet utmynnade i konkreta kriterier och riktlinjer, vilket i sin tur illustrerades i form av ett gestaltningsförslag.

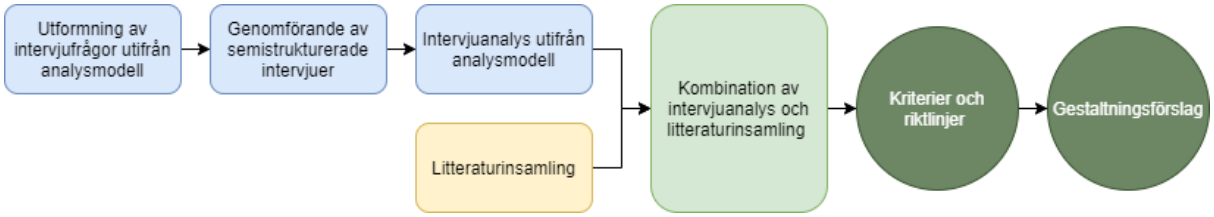

Figur 1. Flödesschema över forskningsmetodens tillvägagångssätt.

3.1 Målgrupp

I och med en tidsmässig och ekonomisk begränsning vad gäller arbetets omfattning, begränsades urvalet intervjupersoner till individer studerandes vid Högskolan i Gävle. Målgruppen baserades på individernas egna erfarenheter och upplevelser relaterat till fysiska och sociala faktorer inom olika bostadsområden. Detta innefattade individer med ursprung från olika områden runt om i Sverige, som numera var boendes inom studentbostadsområden eller inom områden av annan karaktär inom, eller i närheten av Gävle. Urvalet bestod av 25 respondenter som baserades på nuvarande bostadstyp och bostadsområde.

Urvalet av respondenter genomfördes i syfte att identifiera olika perspektiv inom befintliga studentbostadsområdens byggda miljö, gällande fysiska och sociala faktorer, samt preferenser kring utvecklingen av studentbostadsområden ifråga. Målgruppen förväntades ha en uppfattning vad gäller innebörden av konceptet "studentliv". Detta, definierat som studentrelaterade aktiviteter, såsom exempelvis aktiviteter inom studentföreningar eller studentrelaterade idrottsföreningar. Samt förväntningar att de skulle inneha preferenser kring vad ett studentbostadsområde bör innefatta fysiskt och socialt.

3.2 Kvalitativa studier

Kvalitativ forskning kan refereras till begreppen validitet, reliabilitet och replikerbarhet, men har större vikt när det kommer till mer kvantitativa studier (Bryman, 2018). Dock kan diskussion uppstå kring huruvida begreppen kan användas inom kvalitativ forskning. För att öka begreppens applicerbarhet i arbetet översätts tidigare nämnda begrepp till alternativa begrepp i form av trovärdighet och överförbarhet.

Inom kvalitativa studier kan diskussioner kring arbetets objektivitet uppstå, där behov kring studiens trovärdighet kring undersökta aspekter bör finnas (Bryman, 2018). Frågan som uppstår vid denna typ av studier är även huruvida dess resultat går att generalisera utifrån ett mindre urval (Denscombe, 2016). Kvalitativa studier handlar även om hur tillämpningsbart arbetets resultat är, samt hur pass överförbart ett arbete faktiskt blir (Denscombe, 2016). Ett kvalitativt arbete bör även innefatta en trovärdighet som presenterar en rättvis bild kring studiens resultat gentemot studiens urval (Bryman, 2018).

3.3 Analysmodell

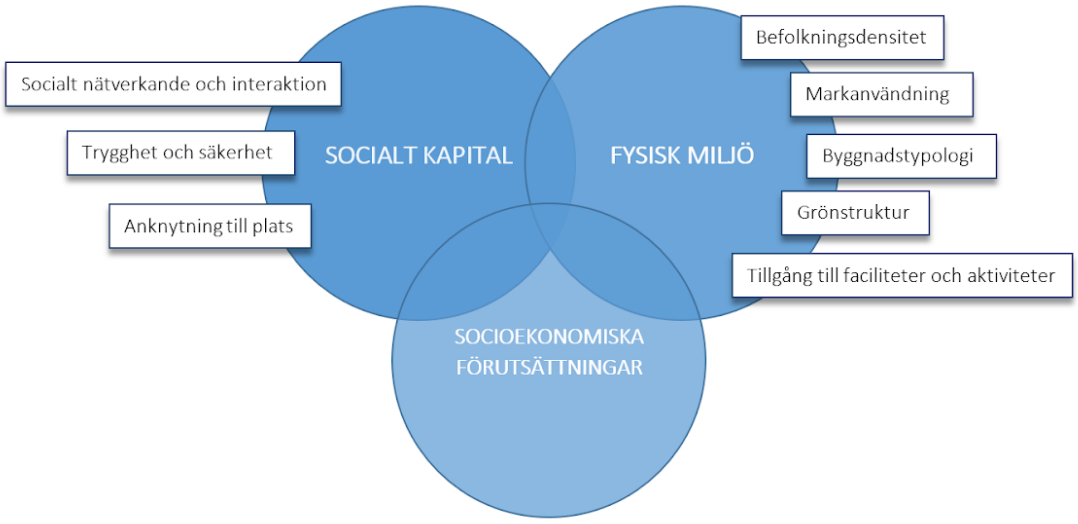

Figur 2. Analysmodell över social hållbarhet bestående av begreppen socialt kapital, fysisk miljö och socioekonomiska förutsättningar.

Arbetet strukturerades utefter en analysmodell över social hållbarhet bestående av begreppen socialt kapital, fysisk miljö och socioekonomiska förutsättningar (se figur 2). Dessa begrepp omfattades av socialt nätverkande och interaktion, trygghet och säkerhet, anknytning till plats, befolkningsdensitet, markanvändning, byggnadstypologi, grönstruktur, samt tillgång till faciliteter och aktiviteter. Analysmodellen omfattade dessa begrepp i och med dess påverkan på ett

studentbostadsområdes sociala hållbarhet. Socialt nätverkande och interaktion har en tydlig inverkan på den sociala hållbarheten inom ett bostadsområde i och med dess beskrivning kring sociala nätverk och verbala, och icke-verbala, ömsesidiga förhållanden (Bridge, 2002; Shirazi & Keivani, 2018). Ett bostadsområde bör även omfatta en god kvalitet vad gäller trygghet och säkerhet, då trygghetskänslor förbättrar en individs uppfattning kring ett område och på så sätt resulterar i ett ökat antal interaktioner (Dempsey et. al, 2009). En individs anknytning till en plats, ett områdes markanvändning, och tillgången till faciliteter och aktiviteter i ett område påverkar inte bara användningen av gemensamma ytor, utan influerar också graden av områdesrelaterade aktiviteter och interaktioner (Dempsey et. al, 2009). Ett områdes byggnadstypologi kan även förespråka den mänskliga skalan inom ett område och på så sätt resultera i en ökad gångbarhet och utökade sociala interaktioner inom området ifråga (Gehl, 2010; Congress of the New Urbanism, 2016). Även grönstruktur har en påverkan på ett områdes sociala hållbarhet på så sätt att olika gröna värden skapar en större känsla av anknytning till ett visst område (Boverket, 2019; Boverket, 2017; Mazumdar et. al, 2018).

Intervjufrågorna strukturerades innan intervjuernas genomförande utefter analysmodellen (se "Bilaga A"). Frågorna kategoriserades utefter modellens olika begrepp, där vissa frågor omfattade flera koncept inom modellen, vilket resulterade i att dessa frågor kunde beröra både sociala och fysiska faktorer. Exempelvis hur vissa fysiska faktorer inom den byggda miljön borde vara utformade för att uppmuntra till ett ökat socialt kapital.

Analysmodellen modifierades efter inspiration från den modell som var inkluderad i *"The triad of social sustainability"* av Shirazi & Keivani, 2018. Originalmodellen bestod av begreppen "neighbour", "neighbourhood" och "neighbouring" vilket inkluderade liknande beskrivningar som i detta arbetes analysmodell. Begreppet "neighbour" översattes till socioekonomiska förutsättningar, vilket på grund av antagandet gällande studenters liknande livssituationer, inte analyserades djupare i detta arbete (se rubrik 3.3 Metodens avgränsningar). "Neighbourhood" översattes till fysisk miljö, och "neighbouring" översattes till socialt kapital. "Neighbourhood" omfattades av densitet, blandad markanvändning, stadsmönster, byggnadstypologi, centrumkvalitet och tillgång till faciliteter. Där densitet översattes till befolkningsdensitet i syfte att skapa en större förståelse kring begreppet. Blandad markanvändning kombinerades med stadsmönster, i och med den generellt mindre skalan studentbostadsområden omfattar i relation till en stad överlag. På grund av denna skala exkluderades även begreppet centrumkvalitet i och med ett studentbostadsområdes generella avsaknad vad gäller sådana kvaliteter. Tillgången till faciliteter översattes till tillgången till faciliteter och aktiviteter, vilket resulterade i en bredare förklaring till vad begreppet innebär. "Neighbouring"

inkluderades av socialt nätverkande och interaktion, trygghet och säkerhet, sammankoppling och tillhörande, deltagande, grannskapskvalitet och boendekvalitet. På grund av många begrepps jämbördighet kombinerades socialt nätverkande och interaktion med deltagande, och trygghet och säkerhet kombinerades med grannskapskvalitet. "Bostadskvalitet" exkluderades i och med arbetets huvudsakliga fokus kring ett studentbostadsområdes externa kvaliteter. Sammankoppling och tillhörande översattes till anknytning till plats för att lättare förstå begreppets innebörd. Denna modifiering möjliggjorde en tydligare applicering av analysmodellen på studentbostadsområden ifråga.
Intervjufrågorna utformades utefter analysmodellens begrepp på följande sätt:

3.3.1 Socialt kapital

Socialt kapital innefattar analysmodellens attribut kopplade till sociala aspekter.

3.3.1.1 Socialt nätverkande och interaktion

Socialt nätverkande och interaktion definieras av olika sociala aktiviteter grannskapet deltar i, vilket inkluderar både verbala och icke-verbala ömsesidiga förhållanden (Shirazi & Keivani, 2018). Intervjufrågorna baserade på begreppet syftade till att se hur sociala band värderades inom bostadsområden, samt hur socialt nätverkande och interaktion förslagsvis kan uppmuntras i den fysiska miljön. Frågorna omfattade även preferenser kring fysiska faktorer resulterande i ett ökat deltagande. Begreppet berörde många intervjufrågor, bestående av bland annat frågor kring föreningsmedlemskap, vilket kunde relateras till den enskilde individens sociala band inom, och utanför, det nuvarande bostadsområdet. Frågorna omfattade även vikten av sociala band inom bostadsområden och grannskapets sammanhållning, vilket kunde beskriva respondenternas preferenser kring sociala faktorer inom bostadsområden ifråga. Även frågan kring bosättningslängd inom nuvarande bostadsområde kunde relateras till olika sociala faktorer.

3.3.1.2 Trygghet och säkerhet

Trygghet och säkerhet refererar till den upplevda och den faktiska säkerheten i den fysiska miljön (Dempsey et. al, 2009). Intervjufrågorna omfattandes trygghet och säkerhet bestod huvudsakligen av frågor gällande respondenternas preferenser kring den upplevda tryggheten inom bostadsområden. Syftet var att, med hjälp av ställda frågor, kunna definiera respondenternas preferenser kring fysiska faktorer som ansågs påverka tryggheten och säkerheten inom ett bostadsområde. Detta kunde inkludera frågor kring faktorer såsom skötsel och ljudnivåer inom ett studentbostadsområde ifråga. Frågor kring tidigare och nuvarande bostadsområde användes även för att kunna se på faktorer som berörde säkerhet och trygghet.

3.3.1.3 Anknytning till plats

En individs anknytning till en plats beskriver relationen mellan den byggda miljön och människor boende i ett bostadsområde ifråga. Känslan av anknytning till en plats grundar sig i tidigare bostadserfarenheter och individuella associeringar av element i den byggda miljön (Shirazi & Keivani, 2018). Intervjufrågorna som baserades på begreppet syftade till att se om en relation mellan individers tidigare, och nuvarande bostadserfarenheter fanns, samt hur dennes preferenser kring studentbostadsområden såg ut.

3.3.2 Fysisk miljö

Fysisk miljö innefattar analysmodellens attribut kopplade till fysiska aspekter.

3.3.2.1 Befolkningsdensitet

Ett områdes befolkningsdensitet beskriver folktätheten inom området ifråga, vilket i sin tur kan ha en påverkan på utsträckningen av sociala interaktioner (Bramley, et. al, 2009). Intervjufrågorna som baserades på begreppet syftade till att beskriva respondenternas preferenser kring ett studentbostadsområdes befolkningsdensitet. Resultatet förväntades utmynna i preferenser kring hur stort respondenterna ansåg att ett studentbostadsområde bör vara. Intervjufrågorna bestod av en specifik fråga kring ett studentbostadsområdes befolkningsdensitet, samt syn på fördelar och nackdelar vad gäller att bo inom ett sådant område, vilket även kunde beröra begreppet till viss grad.

3.3.2.2 Markanvändning

Ett områdes markanvändning beskriver hur marken inom ett område bör exploateras (Dempsey et. al, 2009). Intervjufrågorna som baserades på begreppet grundade sig i respondenternas preferenser kring markanvändningen inom, och i närheten av, studentbostadsområden. Frågorna syftade till att se ifall en generell preferens kring begreppet kunde definieras, samt hur respondenterna ifråga prioriterade markanvändningen inom ett studentbostadsområde. Detta kunde definieras med hjälp av en fråga kring hur respondenterna prioriterade olika fysiska faktorer inom ett studentbostadsområde.

3.3.2.3 Byggnadstypologi

Begreppet byggnadstypologi beskriver huvudsakligen ett områdes arkitektoniska värden (Gehl, 2010). Intervjufrågorna kring begreppet omfattade huvudsakligen respondenternas tidigare bostadsområden vad gäller byggnadstypologi, där respondenternas svar kunde referera till preferenser kring byggnadstypologi överlag. Begreppet inkluderades även till viss del inom andra intervjufrågor, såsom hur respondenterna ifråga prioriterar olika fysiska faktorer inom ett studentbostadsområde.

3.3.2.4 Grönstruktur

Ett områdes grönstruktur refererar till olika värden av grönska inom ett område (Gehl, 2010). Intervjufrågorna som berörde begreppet syftade till att skapa en uppfattning av respondenternas preferenser kring grönstruktur inom, och i närheten av, ett studentbostadsområde. Även grönskans användningsområden och fördelning inom området ifråga. Flera intervjufrågor resulterade i uppfattningar kring hur stor vikt respondenterna lade vid grönstruktur. Även hur respondenterna prioriterade grönstruktur inom ett studentbostadsområde.

3.3.2.5 Tillgång till faciliteter och aktiviteter

Tillgången till faciliteter och aktiviteter beskriver närheten till externa faktorer, såsom handel, idrottsrelaterade eller studentrelaterade aktiviteter (Dempsey, et. al, 2009). Tillgången till faciliteter och aktiviteter kan stödja det sociala kapitalet, där möjligheten att kunna ta sig till platser till fots resulterar i ett ökat antal sociala interaktioner mellan individer (Östh, et. al, 2018; Rogers, et. al, 2013). Intervjufrågorna kring begreppet syftade till att beskriva respondenternas preferenser kring vilka kvaliteter som bör vara nära lokaliserade, eller inkluderade, i ett studentbostadsområde.

3.3.3 Socioekonomiska förutsättningar

Socioekonomiska förutsättningar kommer inom studien inte analyseras djupare i och med arbetets tidsmässiga begränsning, samt begreppets breda betydelse. Dock kan begreppet ha en inverkan på ett områdes sociala hållbarhet i och med exkludering, eller inkludering, av specifika socioekonomiska grupper.

3.4 Datainsamling: intervjuer

Studien baserades på semistrukturerade intervjuer, som tillåter mer komplexa intervjusvar och resulterar i en djupare förståelse av respondentens åsikter genom deras beskrivningar (Valentine, 2005). De semistrukturerade intervjuerna tillät respondenten att interagera ytterligare under intervjutillfällena, samt förklara sina tankar djupare kring givna svar. Intervjufrågorna baserades på analysmodellen (se figur 2) kring social hållbarhet, som tillät vissa frågor att beröra både sociala aspekter och preferenser kring den fysiska miljön. Intervjuerna bestod av grundläggande frågor som ställdes på samma sätt till samtliga respondenter, medan följdfrågor anpassades utefter enskilda respondents svar gentemot den ursprungliga frågan. Resultatet utmynnade i mer nyanserade svar än vad den grundläggande frågan från början frambringade.

Intervjuerna genomfördes både fysiskt och digitalt, där de digitala mötena skedde via videolänk för att skapa en känsla av ett personligt möte. De fysiska mötena skedde i valfria miljöer där respondenterna kände sig trygga. Detta kan ha resulterat i avsaknad gällande störande moment och oljud, vilket skapade mer avslappnade intervjuer (Valentine, 2005). Dessa miljöer omfattades av respondenternas, eller intervjupersonernas, hemmiljö, olika konstellationer utomhus eller inom Högskolan i Gävle. Val av miljö kan ha resulterat i att respondenterna i större mån uttryckte sin personliga åsikt, oberoende av vad individen trodde intervjupersonerna önskade att höra.

Intervjuerna syftade till att identifiera preferenser kring den fysiska miljön inom studentbostadsområden och beskriva sociala aspekter som utgör respondenternas befintliga bostadsområden, som även bör prägla ett studentbostadsområde generellt. Frågorna berörde tidigare och nuvarande bostadsmiljö, samt preferenser kring hur ett idealistiskt studentbostadsområde bör utformas. Genom att identifiera respondenternas värden i tidigare och nuvarande bostadsmiljö kunde positiva och negativa kvaliteter kring den fysiska miljön och sociala aspekter beskrivas.

Intervjuerna avslutades med möjlighet för respondenterna att illustrera hur de föredrog att ett studentbostadsområde skulle vara utformat. Illustrationerna innefattade inget krav på estetisk tillfredsställelse, utan kunde bestå av allt från värdeord till fasadfärg och byggnadsstruktur. Vid illustreringar av geografiska rum skapas en bild som tolkas subjektivt, där respondenten försökte förmedla en representation av sin upplevelse (Atiken & Craine, 2005). Genom skapandet av dessa illustrationer kunde en djupare förståelse för individens preferenser och erfarenheter utvecklas, där respondenterna fick en chans att uttrycka sig utanför intervjufrågornas ramar. Illustrationerna var viktiga genom den utökade förståelsen av miljön, där illustrationerna visade på spatiala och sociala relationer (Atiken & Craine, 2005). Respondenterna fick avslutningsvis förklara sina illustrationer och på så vis inkludera intervjuarna i deras tankegångar. Detta gav också respondenterna en större chans att påverka riktlinjernas appliceringsförslag vad gäller gestaltning. Illustrationerna kunde sedan analyseras i detalj när det kommer till specifika fysiska faktorer, sociala aspekter eller känsloaspekter överlag. Detta kunde exempelvis genomföras genom att fokusera på attribut i illustrationerna relaterat till en större betydelse (Atiken & Craine, 2005). I det här fallet, hur de fysiska aspekterna i illustrationerna kunde relateras till sociala aspekter. Detta kan kopplas till processen kring samordnad design, som syftar på integration i skapandet mellan medborgare och de som utvecklar, varvid ökad kreativitet i utformning och en förbättrad dialog med målgruppen kan uppstå (Calvo & Rosa, 2017). Resultatet behöver nödvändigtvis inte utmynna i en specifik utformning, däremot kan den samordnade designen förhindra eller främja specifika sociala eller materiella utvecklingar (Calvo & Rosa, 2017).

3.5 Forskningsetiska frågor

Intervjuerna spelades in efter individens godkännande, där inspelningarna användes vid analys av svaren. Respondenterna informerades innan intervjuernas genomförande hur data skulle användas och hanteras under arbetet. Respondenterna fick även möjlighet att hoppa över frågor de inte ville besvara, samt möjlighet att ta tillbaka uttalanden i efterhand, vilket då hade exkluderats ur arbetet. Respondenterna var helt anonyma och inspelningarna raderades permanent efter arbetets avslutande. Därav har fiktiva namn även använts genomgående, vid exempelvis citat från intervjuerna, för att skydda respondenternas anonymitet gentemot offentligheten.

3.6 Datainsamling: inventering

Arbetets inventering av befintliga studentbostadsområden i Gävle omfattades av platsbesök där fysiska faktorer inom den byggda miljön kunde identifieras. Inventeringen resulterade i en större förståelse kring vissa av respondenternas nuvarande bostadsområden och gav även inspiration till hur ett studentbostadsområde kan vara utformat. Stor vikt lades i hur de gemensamma ytorna var utformade, samt vilka fysiska faktorer områdena i fråga innefattade. Inventeringen syftade alltså till att få en god överblick vad gäller befintliga studentbostadsområden i Gävle, samt få en större förståelse kring respondenternas svar vid intervjutillfällena.

3.7 Resultat: Kriterier och riktlinjer

Datainsamlingen, i form av intervjuer, analyserades genom att lyssna på de inspelade intervjuerna och sammanfatta respondenternas svar under varje intervjufråga. Detta resulterade i en god överblick vad gäller deras gemensamma svar vid varje enskild fråga. Eftersom intervjufrågorna strukturerades utefter analysmodellen kunde även intervjusvaren kategoriseras inom varje begrepp som analysmodellen innefattar. Respondenternas illustrationer analyserades på så sätt att olika fysiska och sociala faktorer definierades inom illustrationerna i fråga utefter analysmodellens begrepp. Tolkningarna av dessa illustrationer agerade som komplement till intervjuernas tidigare svar.

Kombineringen av litteraturinsamling och intervjuanalys genomfördes med hjälp av två olika tabeller (se tabell 1 och 2). Genom dessa tabeller kunde litteratur struktureras utefter analysmodellens begrepp, kombineras med intervjuanalysen och utmynna i kriterier och riktlinjer.

Tabell 1. Exempeltabell över hur litteraturinsamling och intervjuanalys kombinerades och resulterade i kriterium. En tabell utformades efter varje begrepp som ingår i analysmodellen (se Bilaga C).

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium

Tabell 2. Exempeltabell över hur analysbegreppens kriterium resulterat i riktlinjer.

Analysbegrepp	Kriterium	Riktlinje

Kombinationen av respondenternas preferenser vad gäller fysiska och sociala faktorer inom ett studentbostadsområde, samt litteratur kring ämnet skapade en nyanserad beskrivning av analysmodellens olika begrepp i relation till studentbostadsområden ifråga. Denna beskrivning av modellens begrepp resulterade i konkreta applicerbara kriterier i den byggda miljön. Kriterierna som ansågs snarlika eller kompletterade varandra kunde kombineras och på så sätt skapa bredare och mer generella riktlinjer kring utformningen av socialt hållbara studentbostadsområden. Riktlinjernas målsättning var en generell applicerbarhet i den fysiska miljön, vilket illustrerades med hjälp av ett konkret gestaltningsförslag.

3.8 Gestaltning

Gestaltningförslaget syftade till att representera exempel på riktlinjernas applicering i den fysiska miljön. Målsättningen med gestaltningen var inte att skapa en definitiv lösning kring hur ett studentbostadsområde ska utformas, utan mer en idé kring hur riktlinjerna skulle kunna appliceras i den byggda miljön. För illustrationerna som definierade förslaget användes programvaror i form av *Sketchup 2019*, *Affinity designer* och *Affinity Photo*. *Sketchup 2019* användes för att gestalta de olika byggnadskropparna i syfte att få en bättre förståelse av deras volymer i förhållande till områdets storlek. Programmet skapade även en idé kring hur området skulle struktureras. *Affinity Designer* användes för att illustrera en plankarta i 2D i syfte att få en tydligare översikt av området. *Affinity Photo* användes för att ge gestaltningarna liv genom att integrera foto-objekt i illustrationerna, resulterande i en tydligare beskrivning kring hur området kunde användas.

4 Resultat

Under detta avsnitt kommer studiens resultat att redovisas. Detta inkluderar studiens inventering, intervjuanalys, kriterier och riktlinjer, samt gestaltningsförslag.

4.1 Inventering

Under detta avsnitt kommer studiens inventering att redovisas.

Studiens inventering syftade till att skapa en uppfattning kring befintliga studentbostadsområden i Gävle, inom vilka respondenterna boendes inom studentbostadsområden var bosatta. Inventeringen utgör fysiska faktorer inom respektive studentbostadsområde som anses vara av relevans för studien.

4.1.1 Studentbostadsområdet "Olsbacka"

Figur 3. Collage över studentbostadsområdet "Olsbacka" innehållandes en av områdets entréer, cykelställ, uteplatser, cykelförråd, soprum och tvättstuga.

Studentbostadsområdet "Olsbacka", även kallat "Midgård", bestående av sju bostadsbyggnationer innehållandes 200 studentbostäder, är beläget i direkt anslutning till Högskolan i Gävle (Svenska Studenthus, 2020b). Nära lokaliserat området ligger parken Boulognerskogen innefattandes olika värden av blåstruktur, grönstruktur och sociala aktiviteter. Närmsta matvarubutik ligger 1,8 km från studentbostadsområdet, medan kollektivtrafikförbindelser i form av busshållplatser ligger 250 meter från området (Svenska Studenthus, 2020b).
Studentbostadsområdet består av homogent utformade byggnader bestående av

gröna träfasader, samt mindre asfalterade- och grusbelagda ytor att umgås på (se figur 3). Den asfalterade ytan kan beskrivas som områdets organiserade mötesplats innefattandes grillplats och bänkar. Denna gemensamma yta ligger i anslutning till områdets parkering och soprum, och avskärmas med hjälp av ett mindre antal buskar. Områdets möjligheter till sociala aktiviteter finns i form av studier, grillning och kubbspel. Olika gräsytor kan beskrivas som spontana mötesplatser, även dessa innefattade ett mindre antal bänkar. Studentbostadsområdet består av faciliteter såsom tvättstuga, soprum med källsortering, cykelrum, cykelställ och parkeringar, samt närhet till aktivitetsrelaterade planer såsom volleyboll, basket och fotboll. Den närmaste studentverksamheten definieras av Gefle Studentkår som är belägen 50 meter från området.

4.1.2 Studentbostadsområdet "Kungsbäck 53"

Figur 4. Collage över studentbostadsområdet "Kungsbäck 53" innehållandes områdets innergård, en av byggnadernas entréer, cykelställ, soprum och cykelförråd.

Studentbostadsområdet "Kungsbäck 53" består av tre bostadsbyggnationer i tre våningsplan innefattandes omkring 150 studentbostäder (Gävle Kommun, 2014). Byggnaderna är försedda med träfasader i röd slamfärg och området innehåller faciliteter såsom soprum med källsortering, cykelförråd och cykelparkeringar, vilka tillsammans omringar områdets innergård (se figur 4). Kollektivtrafikförbindelser finns lokaliserade 100 meter från bostadsområdet (Gävle kommun, 2014). Området omfattas av en öppen innergård som till största del består av gräsmattor och grus

med omkringliggande asfaltsväg där biltrafik kan cirkulera i området. Innergården innehåller två större bänkytor och en grillplats. Denna gemensamma yta uppmuntrar till sociala aktiviteter i form av grillningar, kubbspel, dans och olika typer av interaktioner. Studentbostadsområdet innehåller en mindre parkering i utkanten av området. Områdets närmaste studentverksamhet består av studentföreningen Gavlecons föreningshus som är lokaliserad 50 meter från området. Vidare är studentföreningen Gefleteknologernas föreningshus lokaliserat 100 meter från området.

4.1.3 Studentbostadsområdet "Kungsbäck 46"

Figur 5. Collage över studentbostadsområdet "Kungsbäck 46" innehållandes uteplats, två av områdets entréer och soprum. Även närheten till en av studentföreningarnas föreningshus syns i bakgrunden.

Studentbostadsområdet "Kungsbäck 46" består av tre bostadsbyggnationer innehållandes 95 studentbostäder, innefattandes två till tre våningsplan i respektive byggnad (Svenska Studenthus, 2020a; Gävle Kommun, 2013). Området är lokaliserat i nära anslutning till Högskolan i Gävle, precis i utkanten av parken Boulognerskogen. Närmaste matbutik ligger 2 km från området medan kollektivtrafikförbindelser, i form av busshållplats, ligger 150 meter från platsen ifråga. Området är beläget omkring 1,5 km från Gävles centrala delar (Svenska Studenthus, 2020a; Gävle Kommun, 2013). Studentbostadsområdet består till största del av en asfalterad innergård utan parkeringsplatser. Byggnadernas fasader består av faluröd och ljusgrå träfasad. Områdets grillplats är lokaliserad i utkanten av området och innehåller ett fåtal bänkar (se figur 5). De gemensamma ytor som finns, var under inventeringstillfället folktomma och grillplatsen kunde tolkas som relativt oanvänd. Närmaste studentverksamhet är belägen 10 meter från området, bestående av studentföreningen Gavlecons föreningshus. 60 meter från området ligger studentföreningen Gefleteknologernas föreningshus.

4.1.4 Studentbostadsområdet "Ericssonska"

Figur 6. Collage över studentbostadsområdet i Villastaden innehållandes översiktlig fasad och balkongstruktur, samt cykelställ, innergård och en av områdets entréer.

Studentbostadsområdet i Villastaden, även kallat "Ericssonska", är beläget 400 meter från Högskolan i Gävle. Området ligger 1 km från närmaste matbutik, 100 meter från närmaste kollektivtrafikförbindelse i form av busshållplats, och 2 km från Gävles centrala delar (Gavlegårdarna, 2018b). Områdets innergård består till största del av en gräsmatta omsluten av grusgångar, som i sin tur omsluts av byggnadskroppar i gul putsfasad. Innergården inkluderar även cykelparkeringar och ett antal sittplatser i form av parkbänkar och trappsteg (se figur 6). Området utgör ett av de områden där inte enbart studenter är bosatta, utan är av en mer blandad karaktär gällande population. Under inventeringstillfället var innergården folktom, men kan användas för sociala aktiviteter i form av kubbspel och andra innergårdsaktiviteter. Områdets närmaste studentverksamhet definieras av Gefle Studentkår som ligger belägen 400 meter från studentbostadsområdet.

4.1.5 Studentbostadsområdet “Campus Sätra”

Figur 7. Collage över studentbostadsområdet “Campus Sätra” innehållandes grönområden, uteplatser, cykelställ och en av områdets entréer.

Studentbostadsområdet ”Campus Sätra” består av 450 studentlägenheter och innefattar många grönområden, en matbutik och närhet till olika idrottsrelaterade aktiviteter. Området är beläget 2,5 km från Gävles centrala delar (Gavlegårdarna, 2018a). Campus Sätras lokalisering är förhållandevis avlägsen från resterande studentbostadsområden och har även stor distans till närmaste studentverksamhet. Området är även ett av de studentbostadsområden som inte enbart består av studenter. Studentbostadsområdet innefattar många mötesplatser bestående av gräsmattor, bänkar och bord. Området omfattar även lekplats och ett antal soptunnor. Dock finns ingen given samlingsplats för studenter och vid inventeringstillfället observerades endast barnfamiljer och människor i medelåldern. Byggnadernas fasader är enkla i beige, vita och bruna kulörer. Området innefattar många olika typer av grönska såsom gräsmattor, träd och buskar (se figur 7).

4.2 Intervjuanalys

Under detta avsnitt kommer arbetets intervjuanalys att redovisas.

25 intervjuer genomfördes under april och maj 2020 med individer studerandes vid Högskolan i Gävle. Respondenterna fick besvara frågor kring preferenser, gällande fysiska och sociala faktorer inom studentbostadsområden, samt besvara frågor kring tidigare och nuvarande bostadsområden. Samtliga tillfrågade individer valde att medverka i datainsamlingen, vilket resulterar i ett bortfall på 0 personer.

4.2.1 Socioekonomiska förutsättningar

Respondenterna hade en relativt jämn åldersfördelning mellan 20 och 27 år, med avsaknad vad gäller respondenter i 25 årsåldern. Respondenterna hade en programfördelning över 11 program vid Högskolan i Gävle vilket omfattade följande program; byggnadsingenjör, ekonomiingenjör, energisystemingenjör, fastighetsmäklarprogrammet, folkhälsostrategi för hållbar utveckling, industridesign, industriell ekonomi, lantmätarprogrammet med ekonomisk juridisk inriktning, lantmätarprogrammet med teknisk inriktning, miljöstrateg, samt sjuktsköterskeprogrammet. Respondenterna innefattade en relativt jämn könsfördelning bestående av 12 män och 13 kvinnor. 23 respondenter hade valt att bosätta sig i Gävle, där de resterande två bodde inom Gävleborgs län. 16 respondenter hade valt att bosätta sig inom ett studentbostadsområde.

4.2.2 Socialt kapital

4.2.2.1 Socialt nätverkande och interaktion

24 respondenter hade medlemskap i någon av studentföreningarna vid Högskolan i Gävle, medan 7 respondenter var medlemmar i icke studentrelaterade föreningar. Samtliga respondenter föredrog även studentrelaterade aktiviteter inom ett studentbostadsområde, samt olika fysiska faktorer inom den byggda miljön som uppmuntrar till sociala nätverk, interaktioner och aktiviteter. Detta kan tolkas som engagemang vad gäller deltagande i aktiviteter inom och utanför respondenternas bostadsområden. Detta ansågs kunna resultera i god stämning inom området ifråga, där ytterligare sociala relationer skulle få möjligheten att skapas. Exempelvis fanns efterfrågan av samordnade odlingsmöjligheter inom ett studentbostadsområde, vilket kan tolkas som möjligheten att delta i en mindre gemenskap omfattandes ett gemensamt syfte.

Respondenterna lade stor vikt i närhet till bekantskaper och vänskapsband, där omkring hälften ansåg att denna typ av relationer bör omfattas inom bostadsområdet ifråga. De respondenter som värderade sociala nätverk och interaktioner mindre, menade på att det personliga utrymmet var högt prioriterat. Där samtliga respondenter även föredrog enskilda lägenheter framför korridorskomplex. Sociala interaktioner i form av olika typer av verbala, eller icke-verbala, hälsningar inom bostadsområden beskrev respondenterna något tvetydigt. Respondenterna tenderade att hälsa på individer de redan hade etablerade sociala kopplingar till, men ansåg att denna typ av interaktioner var något sämre med obekanta individer. Dock föredrog samtliga respondenter interaktioner i form av hälsningar mellan individer boende i samma område, där gemenskaps- och förtroendekänslor underlättades i och med en möjlighet till stort utbud av sociala aktiviteter inom ett studentbostadsområde. Samtliga respondenter ansåg även att socialt nätverkande och

interaktioner kunde förbättras om ett studentbostadsområde endast omfattades av studenter, i och med den gemensamma livssituationen. Respondenterna boendes inom studentbostadsområden hade en varierande bosättningslängd mellan tre månader till tre år. Detta kan ha påverkats av aspekter kring sociala nätverk och interaktioner inom bostadsområdet ifråga.

Respondenternas tidigare bostadssituation innefattade positiva kvaliteter i form av närhet till vänner och familj, samt höga värden av förtroende inom bostadsområdet ifråga. Dessa faktorer uppskattades även i respondenternas nuvarande bostadssituation, där respondenter boendes inom studentbostadsområden upplevde närheten till vänner, studentliv och gemenskap som positiva faktorer.

Negativa kvaliteter i respondenternas tidigare bostadsområde vad gäller sociala nätverk och interaktioner omfattades av riskfyllda upplevelser kring individer i bostadsområdets omnejd. Däribland upplevelsen av störande grannar. Respondenterna kunde inte identifiera några negativa kvaliteter inom nuvarande bostadsområden.

Resterande respondenters val, vad gäller att inte bosätta sig inom studentbostadsområden, karaktäriserades inte av sociala faktorer. Dock nämndes att spontana sociala aktiviteter inom studentbostadsområden kunde upplevas påträngande, där vissa respondenter som valt att inte bosätta sig inom studentbostadsområden värderade det personliga utrymmet högt.

Figur 8. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen visar på preferenser vad gäller gemensamma ytor innehållandes grillplats och många sittplatser. Illustrationen inkluderar även gräsmattor med kubbspel, vilket kan tolkas som att respondenten lägger vikt vid sociala interaktioner och aktiviteter.

Respondenternas illustrationer omfattade faktorer som visar på vikt av socialt nätverkande och interaktion inom studentbostadsområden, exempelvis grillplatser, gräsmattor som uppmanar till sociala aktiviteter, sittplatser, samt andra allmänna gemensamma ytor (se figur 8). Vissa illustrationer innehöll motionsspår vilket kan tolkas som uppmuntrandet till deltagande i träningsrelaterade aktiviteter. Samma gäller för olika studieplatser i den fysiska miljön.

4.2.2.2 Trygghet och säkerhet

Uppfattningen av trygghetskänslor inom bostadsområden kunde urskiljas mellan kön, där framförallt män upplevde en större trygghet inom, eller i anslutning till, ett bostadsområde alla tider på dygnet. Kvinnor upplevde otrygghet i större utsträckning, vilket beskrevs genom sämre belysning och mörka grönområden i anslutning till boendet under nattetid. Majoriteten av respondenterna upplevde dock trygghet och lugn inom sitt tidigare bostadsområde. Detta i kombination med behovet av ett större levnadsutrymme påverkade vissa respondenters val till att inte bosätta sig inom ett studentbostadsområde.

Faktorer, som isolering mellan lägenheter, resulterande i minskad lyhördhet mellan grannar, och närvaron av god belysning, ansåg respondenterna bidrog till en ökad trygghet inom ett studentbostadsområde. Respondenter som ansåg att tidigare bostadsområden var mindre tryggt hade sitt ursprung i stadsmiljöer präglade av dålig belysning och höga ljudnivåer. Detta stärker respondenternas argument kring god isolering och belysning. Samtliga respondenter ansåg även att det fanns en relation mellan trygghet och välvårdade områden, vilket ansågs bidra till områdets trivsel och attraktivitet, och på så sätt resultera i ökade förtroendekänslor gentemot individer boende inom området ifråga.

> *"Vill man inte vara delaktig i studentlivet bosätter man sig inte i ett studentbostadsområde" - Anna*

> *"Bor man i ett studentbostadsområde får man ta att det är lite högljutt ibland" - Pelle*

När det kommer till ett studentbostadsområdes ljudnivåer ansåg de flesta respondenterna att höga ljudnivåer var något som fick accepteras under studietiden, samtidigt som en attityd kring respekt gentemot grannar bör närvara. Detta kan tolkas som att respondenterna önskade en ömsesidig respekt inom ett studentbostadsområde.

Respondenterna ansåg att en etablerad kontakt mellan individer boendes inom ett studentbostadsområde kunde bidra till områdets trygghet. Detta påstods kunna påverkas positivt om ett studentbostadsområde endast omfattades av studenter, liksom ökade känslor av gemenskap, förtroende och rörelse inom området ifråga.

Detta kan även relateras till respondenternas tidigare bostadsområden, där respondenter ibland uppfattade "*vissa grannar*" som en negativ kvalitet. Detta kan ha varit ett resultat från avsaknaden gällande förtroendekänslor gentemot individer boendes i området ifråga.

Respondenter boende inom studentbostadsområden beskrev dålig isolering, närhet till dåligt upplyst park och avsaknaden av större privata utrymmen som otrygga faktorer. Detta beskrevs många gånger som de största skillnaderna mellan tidigare och nuvarande bosättningar. Bosättningslängden hos dessa respondenter kan även vara ett resultat av dessa behov. Även upplevelsen av ovårdade områden och höga ljudnivåer ansågs vara negativa kvaliteter inom studentbostadsområden. Förbättringsåtgärder som föreslogs av respondenterna bestod av källsortering utanför soprummen, samt bättre isolerade lägenheter.

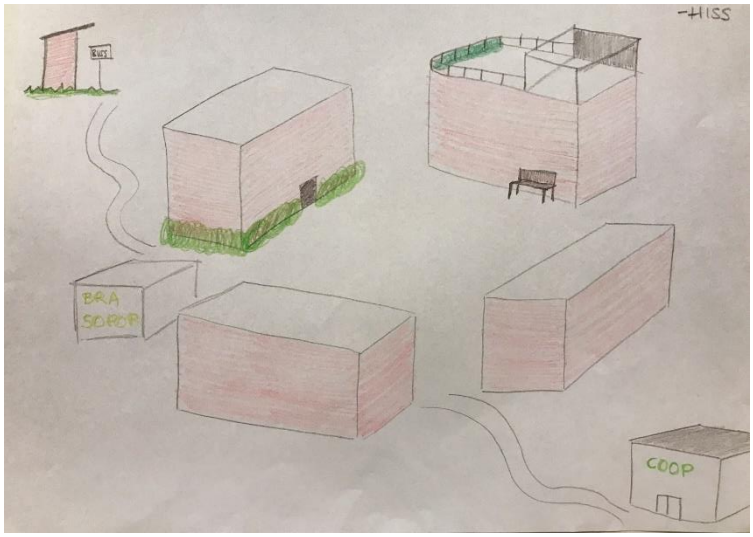

Figur 9. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen visar på en byggnadsplacering där innergården är naturligt övervakad av individer boendes i området.

Många av respondenternas illustrationer innefattade byggnadsplaceringar där byggnationerna var vinklade kring innergårdar (se figur 9). Detta kan tolkas som att respondenterna uppskattade en naturlig övervakning vilket kan bidra till ett områdes trygghetsrelaterade känslor.

4.2.2.3 Anknytning till plats

Respondenternas tidigare bostadsområden präglades överlag av närhet till skola, idrottsrelaterade aktiviteter, olika centrumkvaliteter, kollektivtrafik och olika värden av grönstruktur. Respondenter som valt att bosätta sig i Gävle beskrev avsaknad gällande faktorer kring grönstruktur inom bostadsområdena och närhet till olika centrumkvaliteter. Dock ansågs Gävle vara en attraktiv stad i och med studentverksamheter, populationsstorlek och ett större utbud av butiker. Vissa respondenter påpekade även olika arkitektoniska värden inom tidigare

bostadsområde såsom exempelvis träfasader, som också föredrogs inom ett studentbostadsområde. I majoriteten av respondenternas nuvarande bostadsområden ansågs att höga naturvärden och närhet till faciliteter saknades, vilket skapade en känsla av avskildhet.

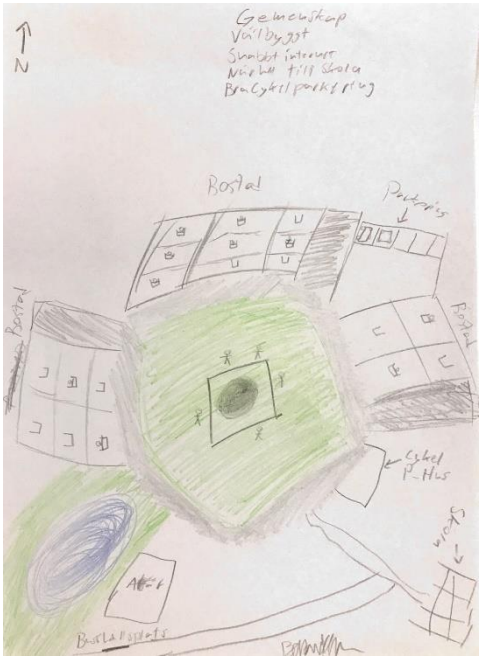

Figur 10. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen liknar befintliga studentbostadsområden i Gävle när det kommer till byggnadsplacering, utformning av innergård, parkeringsplacering och närhet till vatten. Detta finns bland annat i studentbostadsområdena "Kungsbäck 46" och "Kungsbäck 53" (se 4.1 Inventering).

Många av respondenternas illustrationer, kring hur de ansåg att ett studentbostadsområde bör vara utformat, influerades av deras nuvarande bostadsområdes utformning (se figur 10). Detta hade en tydlig koppling hos respondenter boendes inom studentbostadsområden där innergårdsplacering och byggnadsstrukturer liknade deras nuvarande bostadsområden. Illustrationerna kan därför relateras till igenkännande känslor och anknytningar till erfarenheter och fysisk miljö hos respondenterna.

4.2.3 Fysisk miljö

4.2.3.1 Befolkningsdensitet

Respondenternas tidigare bostadsområden omfattade varierad befolkningsdensitet, med en variation mellan glesbefolkade orter eller landsbygd och stadsområden. Respondenter med ursprung i glesbefolkade bostadsområden beskrev stora distanser till närmsta granne, medan respondenter med ursprung i stadsområden var bosatta inom villa- radhus- eller lägenhetsområden innefattandes närhet till stort antal grannar.

"Området ska inte vara för trångt" - Markus

"Det ska finnas yta för samlingsplatser att umgås på" - Lisa

Respondenter bosatta inom studentbostadsområden ansåg att deras nuvarande bostadsområde innefattade en rimlig befolkningsdensitet, men att densiteten kunde öka ytterligare anpassat till området ifråga (se 4.1 inventering). Dock ansåg många respondenter att vikt bör ligga i att området ifråga kan bidra med tillräckliga resurser i relation till områdets storlek. Dessa resurser beskrevs som faktorer såsom sophantering, gemensamma ytor, cykelställ, parkeringsplatser och kollektivtrafik.

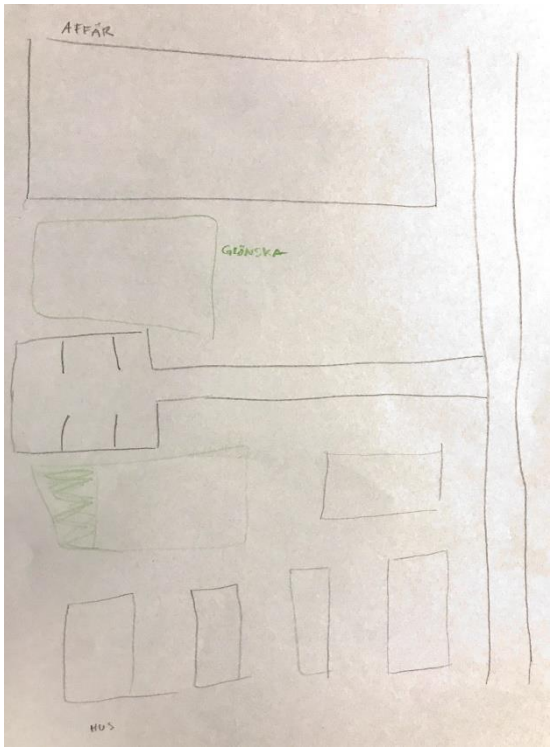

Figur 11. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen består av fem bostadsbyggnadskroppar vilket även visades i andra illustrationer. Detta kan tolkas som att respondenten föredrar en relativt tätare befolkningsdensitet i och med byggnadsantalet. Vilket kan relateras till befintliga studentbostadsområden i Gävle (se 4.1 inventering).

Respondenternas illustrationer tydde på både preferenser kring en högre befolkningsdensitet omfattandes åtta byggnadskroppar, samt en lägre befolkningsdensitet omfattandes tre byggnadskroppar. Våningsantalet varierade mellan två och fyra våningar. Överlag omfattade de flesta illustrationerna ett antal av fyra till fem byggnadskroppar (se figur 11). Detta kan tolkas som att respondenterna, inom sina illustrationer, föredrar en befolkningsdensitet som relaterar till befintliga studentbostadsområden i Gävle. Förslagsvis förespråkas en befolkningsdensitet som även sträcker sig över de befintliga studentbostadsområdena (se 4.1 Inventering).

4.2.3.2 Markanvändning

Majoriteten av respondenterna föredrog studentbostadsområden lokaliserade i närheten av en högskola eller universitet.

Respondenterna fick möjlighet att rangordna olika faktorer gällande markanvändningen inom studentbostadsområden, där respondenterna rangordnade de olika faktorerna på följande sätt:

Tabell 3. Tabell innehållandes respondenternas rangordning av fysiska faktorer inom ett studentbostadsområde. Siffrorna representerar antalet individer som prioriterade faktorerna, samt hur stor vikt som lades inom dessa.

Fysiska faktorer	Mest viktig	Relativt viktig	Neutral	Mindre viktig	Minst viktig
Intressant utformning av byggnader	1	1	0	8	14
Gemensamma ytor att träffas på (ex. grillplatser eller dylikt)	9	10	5	0	0
Parkeringsplatser	0	5	4	6	8
Närhet till aktiviteter (ex. idrottsplatser, handel, restaurang)	11	6	6	1	0
Närhet till grönska	3	2	9	9	1

Respondenternas rangordning gällande ett studentbostadsområdes fysiska faktorer visade på att respondenterna överlag lade stor vikt i närheten till aktiviteter och gemensamma ytor att träffas på (se tabell 3). Detta kan tolkas som att respondenterna prioriterar en markanvändning som uppmuntrar till sociala interaktioner och aktiviteter mellan boende inom, och intill, ett studentbostadsområde ifråga.

> *"Om gemensamma ytor görs bra uppmuntrar det till socialt liv" - Hanna*

> *"Gemensamma ytor är ju även viktigt för allmänheten" - Karl*

Respondenterna ansåg att ett studentbostadsområdes gemensamma ytor skulle omfattas av grillplatser, gröna öppna ytor som uppmuntrar till social interaktioner, samt multifunktionella sittytor med kreativa lösningar, exempelvis med skyddande takformer eller mindre datorbord integrerade i sittytan. Förslag fanns även för mer avskilda innergårdar med tak. Närheten till aktiviteter definierades som närhet till matvarubutiker, idrottsrelaterade aktiviteter, gym och motionsspår. Behovet av närhet till motionsspår kan även relateras till närheten av grönska, vilket hade en relativt neutral rangordning.

Trots parkeringsplatsers låga prioritering (se tabell 3) poängterade många respondenter vikten av att inkludera parkeringar inom ett studentbostadsområde. Motiveringen lydde att befintliga studentbostadsområden omfattades av ett begränsat antal platser, resulterande i en mer komplicerad vardag för studenter inom området som var beroende av bil.

När det kommer till ett studentbostadsområdes struktur föredrog vissa respondenter byggnadskroppar arrangerade i en "U-form" (se figur 12), medan andra föredrog arrangemang i "O-form" (se figur 13). Dock uttryckte sig inte alla respondenter angående detta. Byggnadskropparna föreslogs även vara sammanhängande på olika sätt i syfte att skapa en mer sammansluten känsla i området, och skapa ett mer avskilt område för studenter boendes i området. Vissa respondenter föredrog en byggnadsplacering där grannar inte behövde se in i varandras fönster, medan andra föredrog en mer omsluten innergård.

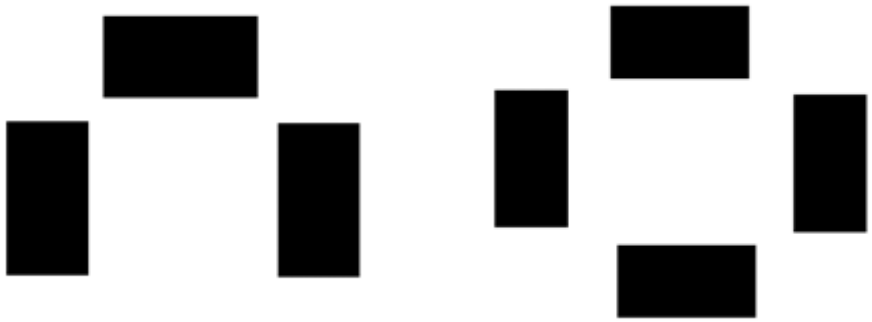

Figur 12. Illustration över hur byggnader kan vara placerade inom studentbostadsområden kan se ut. Illustrationen representerar byggnadskroppar placerade i U-form.

Figur 13. Illustration över hur ett byggnader kan vara placerade inom studentbostadsområden kan se ut. Illustrationen representerar byggnadskroppar placerade i O-form.

Respondenternas tidigare bostadsområde omfattade långa avstånd och avsaknad vad gäller en blandad markanvändning, vilket ansågs vara en negativ kvalitet, liksom en homogen byggnadsstruktur. Respondenter boendes inom studentbostadsområden kände avsaknad vad gäller närhet till matvarubutik, restauranger eller dylikt, samt närhet till höga värden av grönstruktur. Detta kan vara en anledning till respondenternas prioritering gällande fysiska faktorer inom ett studentbostadsområde.

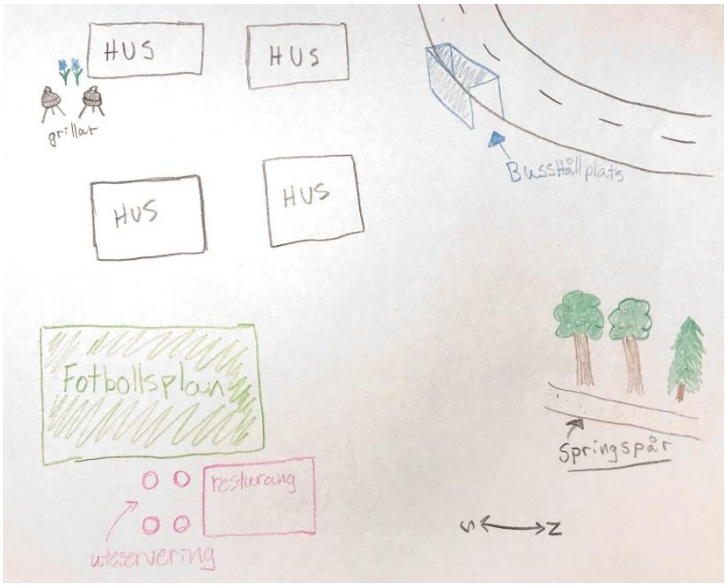

Figur 14. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen visar på en blandad markanvändning i form av grillplats, kollektivtrafik, fotbollsplan, restaurang och uteservering i kombination med närhet till motionsspår i park eller skog. Detta kan tolkas som att respondenten föredrar en mer blandad markanvändning inom, eller i anslutning till, ett studentbostadsområde.

Respondenternas illustrationer omfattade närhet till matbutiker, grönska i form av gräsmattor och träd, kollektivtrafik, parkeringsplatser, omslutna innergårdar (se figur 14), och i vissa fall blåstruktur. Respondenternas illustrationer relaterades till studentbostadsområdens markanvändning. Vissa illustrationer innefattade även inkludering av utbildningsverksamhet och mer öppna ytor.

4.2.3.3 Byggnadstypologi

Respondenternas tidigare bostadssituationer präglades i vissa fall av estetiskt tilltalande fasader i kombination med "spännande" utformning på byggnaderna ifråga. Balkonger uppskattades och var ett önskat inslag. Homogena områden, vad gäller byggnadstypologi, uppskattades mindre.

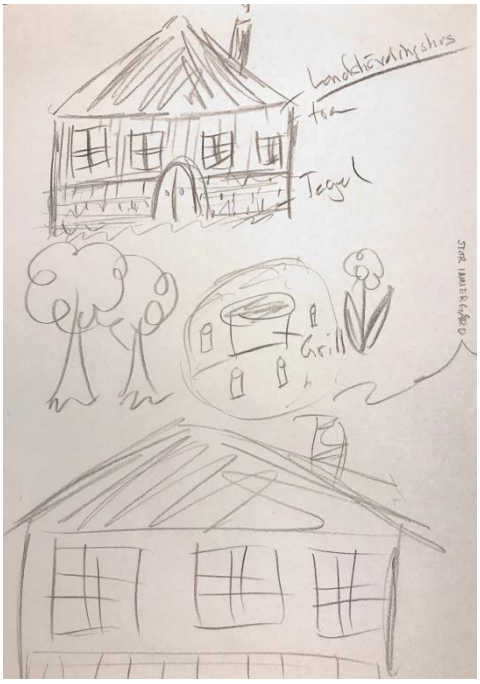

Figur 15. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen visar på en alternativ byggnadstypologi och förslag kring ett studentbostadsområdes arkitektur. Detta inkluderar fasad- och takutformning, även utseende på fönster och dörrar.

Respondenternas illustrationer, relaterat till byggnadstypologi, omfattades av lägenhetskomplex innehållandes ett minimum av två våningar, där även förslag om indragen övervåning fanns illustrerad. Illustrationerna visar även på varierande byggnadsstorlekar, röda fasader, balkonger och takterrasser. Förslagsvis ansåg en respondent att landshövdingehus kunde användas som inspiration (se figur 15). Följande takformer fanns representerade inom respondenternas illustrationer: flackt tak, sadeltak och valmat tak.

4.2.3.4 Grönstruktur

> *"Grönskan ska inte vara för klyschig i studentbostadsområdet när det kommer till graden av organisering" - Fredrik*

Som tidigare nämnt lade respondenterna en viss vikt i vad gäller ett studentbostadsområdes grönstruktur, liksom närhet till olika naturvärden. Dock ansågs grönstruktur, som en fysisk faktor i ett studentbostadsområde, vara neutralt prioriterat i relation till andra fysiska faktorer inom den byggda miljön. Respondenterna ansåg att olika typer av grönstruktur bidrar till lugn, harmoni, gemenskap, glädje, välmående, ett sänkt blodtryck och en chans till miljöombyte. Grönstruktur ansågs även uppmuntra till välvårdade områden och bidra till en avskärmande effekt gentemot grannar och omvärld. Respondenterna föreslog att ett studentbostadsområde bör omfattas av gröna värden innehållandes huvudsakligen arrangerad grönska i form av rabatter, buskar och träd.

Figur 16. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen visar på många värden av grönstruktur i form av park, skog, gräsmattor och strand. Detta kan tolkas på så sätt att respondenten prioriterat närvaron av, eller närheten till, grönstruktur.

Respondenternas illustrationer omfattades av gräsmattor, träd, blommor eller annan arrangerad grönstruktur, där även närheten till olika naturvärden illustrerades. Vissa respondenter lade även vikt i blåstruktur (se figur 16). Detta kan tolkas som att respondenterna lade vikt i närvaron av, eller närheten till, grönstruktur.

4.2.3.5 Tillgång till faciliteter och aktiviteter

Majoriteten av respondenterna hade sitt ursprung i bostadsområden med närhet till olika faciliteter såsom centrumverksamheter, naturområden, utbildningsverksamhet och kollektivtrafik. Även aktivitetsrelaterade tillgångar såsom fotbollsplaner, ishockeyrinkar, tennisplaner, vänskapsrelationer, skogspromenader och bad fanns i vissa fall nära lokaliserade. Respondenter med sitt ursprung på landsbygd hade dock avstånd till olika faciliteter och aktiviteter bortsett från olika naturvärden.

Fördelarna inom studentbostadsområden ansågs bland annat definieras av närhet till studentrelaterade aktiviteter, samt närhet till spontana och organiserade aktiviteter inom och utom området ifråga. Respondenter bosatta utanför studentbostadsområden beskrev deltagandet i sociala aktiviteter kopplade till studentbostadsområden som något de önskade ta del av. Respondenterna ansåg att ett studentbostadsområde bör innefatta närhet till sophantering, skola, kollektivtrafik, matvaruhandel, grönområden och innehålla närvaron av sittplatser och gräsmattor uppmuntrandes till områdesrelaterade aktiviteter. Ett studentbostadsområde föreslogs även omfattas av grillplatser, gemensamma öppna ytor, närhet till studentverksamheter, bad, minigolf, caféer, restauranger och parkeringsplatser.

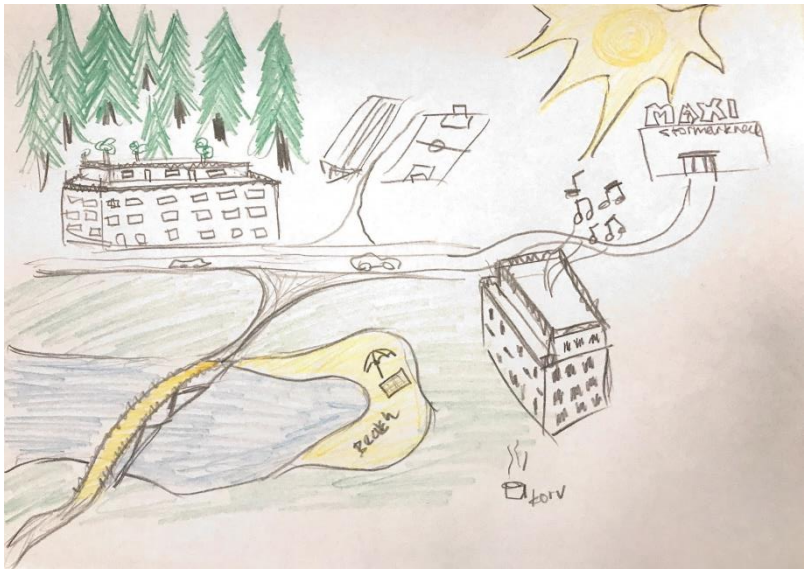

Figur 17. En av respondenternas illustrationer som beskriver hur respondenten ifråga anser att ett studentbostadsområde bör vara utformat. Illustrationen visar på tillgång till faciliteter och aktiviteter i form av närhet till matvarubutik, idrottsrelaterade aktiviteter och närvaron av gräsmattor.

Respondenternas illustrationer omfattade närhet till matvarubutik, kollektivtrafikförbindelser, utbildning, idrottsrelaterade aktiviteter, motionsspår och grillplatser (se figur 17). Preferenser fanns även i form av närvaro av god sophantering.

4.2.3.6 Respondenternas konkreta faktorer

Genom samtliga intervjuer kunde olika konkreta fysiska faktorer inom den byggda miljön definieras. Följande konkreta faktorer önskade respondenterna skulle finnas inom, eller i närheten av, ett studentbostadsområde:

- Sophantering och källsortering.
- Utrymmen att umgås på med grillplats och gott om sittplatser, samt alternativt tak över huvudet. Förslagsvis sittplatser med kreativa lösningar i form av exempelvis solbänkar eller liknande.
- Odlingsmöjligheter.
- Goda kommunikationer till och från området.
- Parkeringsplatser och cykelparkeringar.
- Takterrasser och balkonger.
- Närhet till utbildning, restauranger, matbutik, fik, postlådor och motion.
- Grönska i form av exempelvis gräsmattor, buskar, träd och rabatter.
- Fotbollsplan, volleybollplan, basketplan eller dylikt.

4.3 Kriterier och riktlinjer

Under detta avsnitt kommer arbetets resultat i form av kriterier och riktlinjer att presenteras.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys resulterade i 16 kriterier utefter analysmodellens begrepp. Dessa kriterier utmynnade sedan i 9 riktlinjer.

4.3.1 Kriterier

4.3.1.1 Socialt kapital

Socialt nätverkande och interaktion

Kriterium 1

Litteraturen visade på att sociala nätverk och interaktion inkluderar verbala och icke-verbala interaktioner och kan resultera i stärkt socialt kapital i ett område (Shirazi & Keivani, 2018; Dempsey, et. al, 2009). Sociala nätverk sträcker sig både inom och utanför grannskapet, resulterande i ytterligare engagemang inom grannskapets sociala kapital, där medlemskap inom olika föreningar kan utmynna i stärkta sociala nätverk (Dempsey, et. al, 2009; Östh, et. al, 2018). Deltagande skapar förtroende, trygghet, säkerhet och stolthet över området (Dempsey, *et. al,* 2009).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna lade stor vikt i sociala nätverk och interaktioner inom studentbostadsområden. Respondenternas interaktioner begränsades till bekanta och vänner, men uppmuntrades inom hela området. Majoriteten av respondenterna var medlemmar i studentföreningar och värderade närheten till studentrelaterade aktiviteter. Samtliga respondenter lade vikt i gemensamma ytor för sociala aktiviteter, de önskade att utnyttja gemensamma utrymmen till såväl organiserade som spontana aktiviteter.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Ett studentbostadsområde bör utformas i syfte att främja sociala nätverk, interaktioner och känslor kring förtroende, samt uppmuntra spontana möten och vistelser inom området ifråga. Gemensamma ytor bör därför utformas i syfte att stärka områdets deltagande och interaktioner gentemot sociala nätverk inom och utanför studentbostadsområdet.

Kriterium 2

Litteraturen visade på att gemenskap kommer som ett resultat efter möten i form av interaktioner, som leder till utökade nätverk (Boverket, 2019). Där sociala nätverk och interaktioner bygger på förtroende mellan människor (Östh, et.al, 2018).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna ansåg att gemenskapen inom ett studentbostadsområde stärktes i och med att området ifråga endast omfattas av studenter.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör fördelaktigt endast omfattas av studenter i syfte att främja och stärka gemenskap, förtroende och trygghet mellan grannar i området.

Kriterium 3

Litteraturen visade på att gångbarhet inom området ger ökat antal sociala interaktioner (Congress of the New Urbanism, 2016).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna ansåg att närhet till aktiviteter ökade sociala nätverk och interaktioner.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör utformas med god gångbarhet och tillgänglighet gentemot sociala aktiviteter och faciliteter i syfte att öka sociala nätverk och interaktioner, samt attrahera allmänheten.

Trygghet och säkerhet

Kriterium 4

Litteraturen visade på att en stark trygghetskänsla attraherar inflytt och uppmuntrar länge boendevistelser (Shirazi & Keivani, 2018). I en trygg miljö vågar individer delta i aktiviteter, samt skapa en anknytning till platser (Dempsey et. al, 2009). Dåligt underhållen fysisk miljö kan resultera i negativa känslor kring trygghet och säkerhet (Dempsey et. al, 2009). Hur välvårdat ett område är, har koppling till individens trygghet och säkerhet inom området, resulterande i en viss uppfattning av områdets grannar. Ett ovårdat område påverkar även individers anknytning till området, där god belysning stärker trygghetskänslor i området ifråga (Dempsey et. al, 2009; Gehl, 2010).

Intervjuanalysen tydde på att respondenterna ansåg att ett välvårdat bostadsområde kan bidra till positiva effekter vad gäller tryggheten i ett område. Respondenterna lade stor vikt i områdets skötsel och ansåg att det bidrog till områdets trygghet, trivsel, attraktivitet och vidare omsorg. Skötseln påverkade även förtroendet för grannar. Förslag på bättre sophantering fanns. Respondenterna ansåg även att ett områdes belysning kan bidra till trygghetsrelaterade känslor.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör inkludera god belysning, samt en god sophantering innefattandes källsortering, både i soprum och intill innergårdar i syfte att öka områdets trygghet, trivsel, attraktivitet, samt stärka förtroendet mellan grannar och individens anknytning till området.

Kriterium 5

Litteraturen visade på att externa kvaliteter inom området, i relation till ljudnivå, definierar grannskapskvaliteten (Shirazi & Keivani, 2018).

Intervjusvaren tydde på att ljudnivån inom ett område kunde vara ett störande moment som bör anpassas efter en ömsesidig respekt mellan grannar resulterande i acceptans gentemot högre ljudnivåer. Förslag kring god isolering mellan lägenheter fanns.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområdens utformning bör syfta till att stärka externa kvaliteter genom ljuddämpande effekter inom den byggda miljön.

Anknytning till plats

Kriterium 6

Litteraturen visade på att känslan av att tillhöra ett bostadsområde grundar sig i tidigare erfarenheter i den byggda miljön (Shirazi & Keivani, 2018).

Intervjuanalysen visade på att respondenternas tidigare erfarenheter präglades av närhet till faciliteter och aktiviteter, kollektivtrafik samt grönstruktur.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör präglas av närhet till faciliteter, aktiviteter, kollektivtrafik och grönstruktur för att främja individens anknytning till området.

Kriterium 7

Litteraturen visade på att sammankopplingen mellan den byggda miljön och människan är av stor vikt för det sociala kapitalet (Shirazi & Keivani, 2018). Genom att bygga för att stärka det sociala kapitalet kan individers anknytning till platsen stärkas (Lang & Hornburg, 1998).

Intervjuanalysen visade på att nuvarande erfarenheter tydde på avsaknad av frihet, naturvärden och att området var avskilt. Avsaknaden av respondenternas beskrivna faktorer vad gäller naturvärden och innergårdar tyder på att sammankopplingen kan stärkas.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Ett studentbostadsområde bör utformas i syfte att stärka anknytningen mellan individ och byggd miljö, där utformningen bör ske i relation till element, till vilka individen kan anknyta till.

4.3.1.2 Fysisk miljö

Befolkningsdensitet

Kriterium 8

Litteraturen visade på att en ökad befolkningsdensitet kan resultera i större möjlighet för social interaktion i ett bostadsområde (Dempsey et. al, 2009).

Intervjuanalysen tolkades på så sätt att majoriteten av respondenterna förespråkade en hög befolkningsdensitet i relation till befintliga studentbostadsområden i Gävle.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör innefatta en befolkningsdensitet som förespråkar social interaktion i grannskapet.

Kriterium 9

Litteraturen visade på att vikt bör ligga i skapandet av resonabel befolkningsdensitet i förhållande till området ifråga, inte i skapandet av hög befolkningsdensitet överlag (Gehl, 2010).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna generellt ansåg att befolkningsdensiteten inte hade stor vikt, men att densiteten bör anpassas till områdets resurser.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Ett studentbostadsområdes befolkningsdensitet bör anpassas till de resurser som erbjuds i området i form av cykel- och bilparkeringar, sophantering och gemensamma ytor.

Markanvändning

Kriterium 10

Litteraturen visade på att en kompakt byggnadsstruktur bestående av små kvarter i mänsklig skala kan förbättras i och med gångvänliga miljöer präglade av naturvärden, samlingsplatser och intressant arkitektur (Kärrholm, 2009; Gehl, 2010). Byggnader bör placeras utefter bästa möjliga samexistens i området med hög komfort, välmående och interaktion (Gehl, 2010). Stadsmönster bör uppmuntra till mötesplatser innefattandes en blandad markanvändning med brett spektrum av privata och offentliga användningsområden. Detta bör förespråkas av tillgänglighet, säkerhet, trygghet och bekvämlighet, samt uppmuntra till, och öka sannolikheten

för, sociala interaktioner (Gehl, 2010; Kärrholm, 2009; Congress of the New Urbanism, 2016; Bramley, et.al, 2006).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna förespråkade närhet till faciliteter och aktiviteter, samt grönska och närvaron av attraktiva samlingsplatser. Parkeringsplatser förespråkades men var inte av stor betydelse. Intressant arkitektur ansågs inte vara prioriterat. Respondenterna lade stor vikt i attraktiva innergårdar innefattandes grillplatser, sittplatser och grönska, där byggnadernas placering uppmuntrar till aktiviteter. Majoriteten av respondenterna förespråkade avskilda studentbostadsområden innehållandes enskilda lägenheter, men lade stor vikt i närhet till olika faciliteter, aktiviteter, grönska och utbildning.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör omfattas av en kompakt och gångvänlig markanvändning. Inkluderande gemensamma ytor, grönska och närhet till, samt närvaro av, faciliteter och aktiviteter.

Kriterium 11

Litteraturen visade på vikt i god tillgång till kollektivtrafik (Gehl, 2010).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna förespråkade goda kommunikationer.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör präglas av goda kommunikationer till och från området.

4.3.1.3 Byggnadstypologi

Byggnadstypologi

Kriterium 12

Litteraturen visade på att platsens identitet kan stärkas med arkitektur kopplad till dess omgivning (Congress of the New Urbanism, 2016). Den fysiska miljön ställer krav på arkitekturen gällande tillgänglighet, öppenhet och trygghet för att stärka stadsmiljön (Congress of the New Urbanism, 2016).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna inte prioriterade utformningen av byggnader, men likformiga områden tenderade att vara mindre omtyckta. Illustrationerna visade på att lägenhetskomplex var föredraget, med olika förslag på utseende och utformning.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden kan med fördel utformas utefter omgivningen i syfte att stärka platsens karaktär och miljö, där likformighet bör undvikas.

Grönstruktur

Kriterium 13

Litteraturen visade på att grönstruktur kan bidra till estetiskt tilltalande städer och upplevelser som stärker den sociala sammanhållningen (Gehl, 2010; Boverket, 2019). Grönstruktur har stor vikt i skapandet av sociala nätverk, interaktioner och inkludering, samt bidrar till upplevelsen av social sammanhållning i ett grannskap. Grönstruktur motverkar även känslan av ensamhet (Boverket, 2019).

Respondenterna lade stor vikt i grönstruktur. Där de förespråkade närvaron av organiserad grönstruktur inom bostadsområdet som uppmuntrar till aktiviteter, samt närhet av vild grönstruktur såsom skog med möjlighet för motion. Respondenterna lade stor vikt i grönstruktur inom bostadsområden och ansåg att grönska skapade lugn, harmoni, gemenskap, glädje och välmående.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör innefatta grönstruktur i syfte att stärka gemenskapen och sociala aktiviteter i området, samt främja positiva, individuella känslor. Detta inkluderar även närhet till skog, park eller dylikt.

Kriterium 14

Litteraturen visade på att närvaron av grönområden kan skapa känslor av tillhörighet i ett område (Mazumdar et. al, 2018).

Intervjuanalysen visade på att respondenternas tidigare bostadsområden tydde på närvaro av grönska, vilket visade sig i senare preferenser om inslag av grönska studentbostadsområdet.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Grönstrukturen i studentbostadsområden bör utformas med hänsyn till den enskilde individens anknytning till platsen, där grönstrukturen fungerar som ett förstärkande element i den byggda miljön.

Tillgång till faciliteter och aktiviteter

Kriterium 15

Litteraturen visade på att områdets kvalitet kan bidra till utsträckningen av aktiviteter som pågår (Gehl, 2011). Tillgången till faciliteter och aktiviteter kan påverka deltagandet i ett område vilket är relaterat till en hög områdeskvalitet (Dempsey et. al, 2009; Gehl, 2011). Denna tillgång kan stärka socialt kapital medan frånvaron kan resultera i social ojämlikhet (Mazumdar et. al, 2018; Dempsey, et. al, 2009).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna ansåg att aktivitetsrelaterade faktorer såsom grillplats, öppna ytor och närhet, var av stor vikt. Närvaron av sittplatser var även viktigt. Respondenterna prioriterade närhet till faciliteter och aktiviteter i relation till sociala aktiviteter och interaktioner. Vissa uppmärksammade studenternas låga bilanvändning.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Studentbostadsområden bör utformas med tillgång till faciliteter och aktiviteter i syfte att stärka områdets sociala kapital.

Kriterium 16

Litteraturen visade på att tillgängligheten kan relateras till det sociala kapitalet (Östh, et. al, 2018). Genom tillgänglighet till faciliteter förbättras möjligheterna till sociala interaktioner (Mazumdar, et. al, 2018).

Intervjuanalysen visade på att respondenterna pekade på goda kommunikationer till och från området, samt tillgänglighet till faciliteter som en viktig tillgång.

Kombinationen mellan litteratur och intervjuanalys utmynnade i följande kriterium:

Ett studentbostadsområde bör ha närhet till goda kommunikationer vad gäller kollektivtrafik, cykel- och gångvägar för att stärka det sociala kapitalet som helhet.

4.3.2 Riktlinjer

Följande riktlinjer utmynnade som resultat av tidigare givna kriterier i syfte att skapa en tydligare applicering i den fysiska miljön:

Riktlinje 1

Studentbostadsområden bör fördelaktigt endast omfattas av studenter i syfte att uppmuntra sociala nätverk och interaktioner, stärka gemenskap och trygghet i området, samt främja förtroendet mellan grannar.

Riktlinje 2

Studentbostadsområden bör utformas kompakt med en blandad markanvändning. Förespråkande god gångbarhet, tillgång och tillgänglighet till sociala aspekter i syfte att stärka områdets gemenskap, trygghet, säkerhet, attraktivitet och deltagande. Detta inkluderar även faktorer som kollektivtrafik, faciliteter och grönstruktur.

Riktlinje 3

Studentbostadsområden bör inkludera byggnadsplaceringar som gynnar gemensamma utrymmen, i vilka både föreningar och individer kan verka för

organiserade och spontana aktiviteter i syfte att stärka individernas inom- och utomstående sociala nätverk, samt för att främja sociala interaktioner.

Riktlinje 4

Studentbostadsområden bör utformas med multifunktionalitet i åtanke, som gynnar deltagande av olika slag i den fysiska miljön under årets alla säsonger.

Riktlinje 5

Studentbostadsområden bör omfattas av smarta lösningar kring renhållning och sophantering, samt god belysning i syfte att skapa en stark trygghet, trivsel och attraktivitet i området.

Riktlinje 6

Ljuddämpande effekter, i både den byggda miljön och utomhusmiljön, bör inkluderas i studentbostadsområden för att stärka grannskapskvaliteten.

Riktlinje 7

En identifiering av element i den fysiska miljön, till vilka en anknytning kan ske, bör göras för att stärka anknytningen till platsen i studentbostadsområdet. Grönstruktur kan fördelaktigt användas som komplement till byggd miljö för att stärka anknytningen till området överlag.

Riktlinje 8

Studentbostadsområden bör innefatta en befolkningsdensitet i relation till områdets resurser som förespråkar sociala interaktioner.

Riktlinje 9

Byggnaderna i studentbostadsområden kan med fördel bidra till områdets karaktär och stärka platsens intryck som helhet. Utformningen av byggnaderna kan genom arkitektoniska element fungera som komplement till övriga mötesplatser i området.

4.4 Gestaltningsförslag

Under detta avsnitt kommer studiens resultat i form av gestaltningsförslag redovisas.

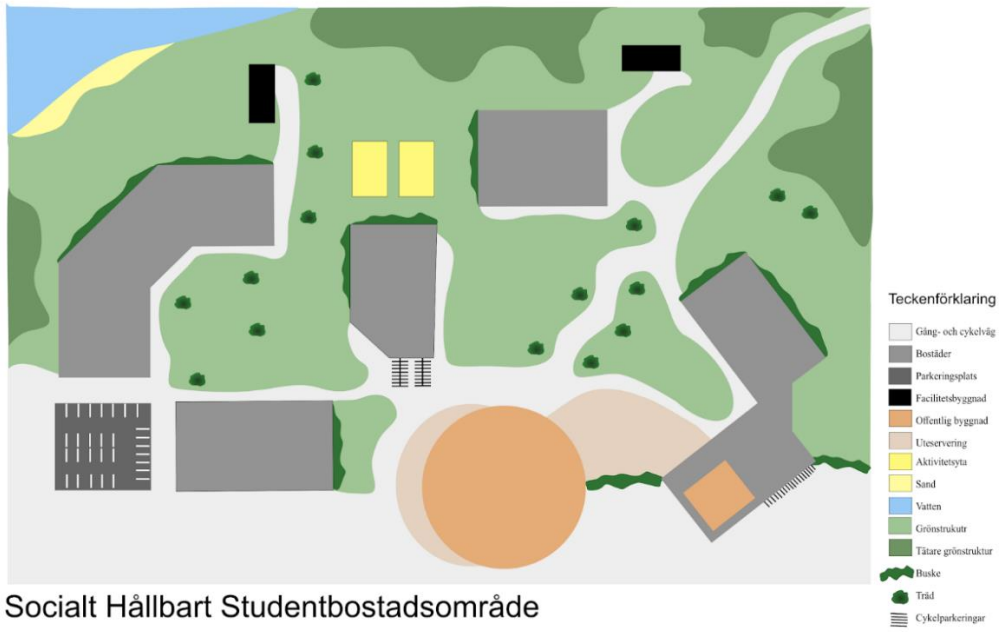

Figur 18. Plankarta på gestaltningsförslaget över riktlinjernas applicering kring socialt hållbara studentbostadsområden.

Figur 18, representerar en plankarta över gestaltningsförslagets socialt hållbara studentbostadsområde. Gestaltningsförslaget omfattar riktlinje 2, 3, 4, 5, 7, 8 och 9. Riktlinje 1 och 6 definieras av riktlinjer för ett studentbostadsområdes interna kvaliteter i form av ljuddämpande lösningar, samt områdets omfattning av endast studenter, vilket inte kunde illustreras inom gestaltningsförslaget. Fördelaktigt kan området lokaliseras i närheten av högskola eller universitet, dock är detta inget krav enligt givna kriterier och riktlinjer.

Figur 19. Gestaltningsförslag över riktlinjernas applicering kring socialt hållbara studentbostadsområden.

Figur 20. Gestaltningsförslag över riktlinjernas applicering kring socialt hållbara studentbostadsområden.

Figur 21. Gestaltningsförslag över riktlinjernas applicering kring socialt hållbara studentbostadsområden.

Riktlinje 2 appliceras inom gestaltningsförslaget i och med studentbostadsområdets kompakta och blandade markanvändning resulterande i korta distanser uppmuntrande till en ökad gångbarhet och utökat antal sociala interaktioner (se figur 18). Markanvändningen inkluderar studentbostäder, en offentlig byggnad tillägnad café- och studentverksamheter, matvarubutik i bottenplan av ett av studentlägenhetskomplexen, idrottsrelaterade aktivitetsplaner, innergårdar, grönstruktur, sop- och cykelrum, samt bil- och cykelparkeringar. Den offentliga

byggnadens cirkelformade struktur inspirerades från en av respondenternas illustrationer (se figur 22). Gestaltningsförslagets byggnadsstruktur skapar ett antal organiserade innergårdar, samt andra spontana gemensamma ytor i utkanten av området, vilket möjliggör applicering av

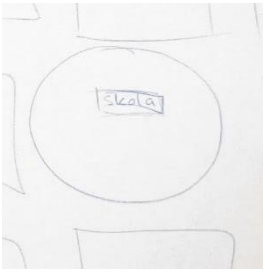

Figur 22. En av respondenternas illustrationer över hur personen i fråga vill att ett studentbostadsområde ska vara utformat. Figuren inkluderar ett urklipp ur respondentens illustration.

riktlinje 3. Dessa innergårdar bör fördelaktigt innehålla grillplatser och multifunktionella sittplatser med taklösningar (se figur 19). Inkluderingen av grillplatser i ett studentbostadsområde illustrerades inom många av respondenternas illustrationer (se figur 23).

Även gestaltningsförslagets café- och studentverksamhet i kombination med dess uteserveringar skapar inte bara ytterligare gemensamma utrymmen, utan bidrar även till studentbostadsområdets multifunktionalitet (se figur 20 och 21). Café- och studentverksamheten samt områdets takterasser och aktivitetsytor i kombination med, förslagsvis taklösningar inom innergårdarna, möjliggör för deltagande i den fysiska miljön under årets alla säsonger, vilket möjliggör för applicering av riktlinje 4.

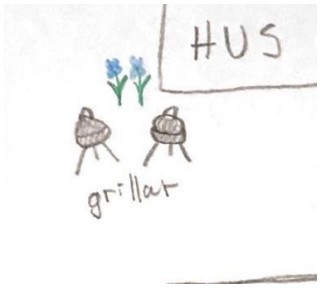

Figur 23. En av respondenternas illustrationer över hur personen i fråga vill att ett studentbostadsområde ska vara utformat. Figuren inkluderar ett urklipp ur respondentens illustration bestående av grillar.

Riktlinje 5 kan appliceras inom gestaltningsförslaget i och med att studentbostadsområdet omfattas av sophantering och cykelförråd i utkanten av området ifråga. Soptunnor bör även fördelaktigt placeras vid alla byggnaders entréer (se figur 19, 20 och 25). Tillgång till god sophantering var även något som förespråkades inom en av respondenternas illustrationer (se figur 24).

Figur 24. En av respondenternas illustrationer över hur personen i fråga vill att ett studentbostadsområde ska vara utformat. Figuren inkluderar ett urklipp ur respondentens illustration bestående av soprum.

Riktlinje 7 appliceras genom höga värden av grönstruktur inom området, samt en förslagen närhet till parker eller skog. Dessa höga grönstrukturvärden relaterar till respondenternas erfarenhet gällande tidigare bostadsområden och stärker den enskilde individens anknytning till platsen. Även områdets olika fasadutformningar förespråkar en starkare anknytning till platsen ifråga, i och med materialvalet vad gäller träfasader och utformningen av sadeltak. Sådana arkitektoniska värden förespråkar även applicering av riktlinje 9 inom gestaltningsförslaget. Fördelaktigt bör även kollektivtrafikförbindelser vara nära lokaliserade studentbostadsområdet för att öka boende i områdets

anknytning till platsen samt öka områdets tillgång till faciliteter och aktiviteter.

Riktlinje 8 appliceras inom förslaget i och med studentbostadsområdets befolkningsdensitet, vilket kan relateras till respondenternas preferenser gällande begreppet. Området innefattar ett lägenhetsantal på 200–300 lägenheter beroende på lägenheternas storlek och byggnadernas interna arkitektur.

Figur 25. Gestaltningsförslag över riktlinjernas applicering kring socialt hållbara studentbostadsområden.

Figur 25, omfattar huvudsakligen applicering av riktlinje 5 och 9 i och med illustrationens arkitektoniska värden samt sophantering i anslutning till byggnationernas ingångar. Dessa arkitektoniska värden representerades även i en av respondenternas illustrationer (se figur 26).

Figur 26. En av respondenternas illustrationer över hur personen i fråga vill att en lägenhetsbyggnad ska vara utformad. Figuren inkluderar ett urklipp ur respondentens illustration innefattandes förslag kring arkitektur.

4.4.1 Gestaltningsförslaget under alla säsonger

Gestaltningsförslaget omfattar endast förslag kring hur riktlinjerna kan appliceras inom den fysiska miljön. Illustrationerna innefattar huvudsakligen byggnadsstruktur, utformning av gemensamma ytor och områdets markanvändning överlag.

4.4.1.1 Nattetid

Utifrån intervjuanalysen föredrog respondenterna ett studentbostadsområde med genomsyrad god belysning. Denna belysning skulle resultera i en tryggare miljö under dygnets mörkaste timmar. Belysningen skulle förslagsvis kunna omfatta ljusslingor över uteserveringar och takterrasser, gatubelysning intill gångvägar, samt väggbelysning vid alla områdets entréer. Fördelaktigt hade områdets offentliga byggnad, bestående av studentverksamheter och café innefattat en belysning med halv effekt under nattens timmar. Detta skulle skapa en uppfattning av liv och rörelse inom området och fler individer skulle våga interagera inom området under de mörkaste timmarna.

I och med att bostadsbyggnadernas balkonger är riktade mot områdets olika innergårdar skapas en naturlig övervakning över innergårdar, och kan även bidra med livfullhet till området ifråga ifall sociala sammanhang sker på balkongerna. Områdets olika byggnadshörn ger även dessa en god uppsikt över hela området, vilket också innebär att höga buskar och träd är något som undvikits i gestaltningen. Området innehåller inte heller små passager med snäva hörn, utan syftar till att skapa en god översikt kring, och mellan, utrymmena.

4.4.1.2 Kallare säsonger

Under kallare säsonger bör ett studentbostadsområdes gemensamma ytor fortfarande verka för social hållbarhet och interaktioner. Detta kan möjliggöras genom god belysning och exempelvis portabla tak applicerbara över uteserveringar och takterrasser. Om sittplatser och grillplatser inom området utformas med takmöjligheter kan även dessa användas under vintersäsongen. Förslagsvis kan uppvärmningsbara bänkar användas inom områdets gemensamma ytor, samt infravärme på takterrasser och uteserveringar.

De gemensamma ytorna bör verka för interaktioner och aktiviteter även under kallare säsonger. Detta kan förespråkas med hjälp av olika studentrelaterade aktiviteter i form av korvgrillning, snöbollskrig, eller dylikt. Förslagsvis kan gestaltningsförslagets aktivitetsytor spolas under vintertid för att skapa tillfälliga isrinkar för skridskoåkning, vilket förespråkar skapandet av spontana aktiviteter inom området.

Under alla säsonger kommer även områdets offentliga byggnad att vara öppen i form av studieplatser eller andra studentrelaterade verksamheter, samt caféverksamhet. Detta gör att många sociala interaktioner kan ske inom denna offentliga byggnad, om en vilja att vara inomhus hade funnits hos individerna boendes i området.

5 Diskussion

Under detta avsnitt kommer studiens diskussion presenteras, inkluderat metodkritik och diskussion kring arbetets trovärdighet och överförbarhet.

5.1 Metodkritik

Arbetets begränsningar utgjordes främst av den tidsmässiga ramen och de ekonomiska resurserna, vilka reducerade målgruppen, och antalet respondenter i intervjuerna till en mindre andel studerande vid Högskolan i Gävle. Det innebar också att omfattningen begränsades till en lokal kontext, då respondenterna främst upplevt studentbostadsområden i Gävle. Arbetet representerades alltså av respondenter som upplevt en lokal kontext, vilka särskiljer sig från liknande typer av populationer i andra studentbostadsområden i Sverige.

Respondenterna som utgjorde urvalet för målgruppen bestod av individer i åldrarna 20-27 år, där könsfördelningen mellan män och kvinnor var jämn. Alla förutom en respondent var medlemmar i en av de studentföreningar som finns representerade på Högskolan i Gävle, vilket kan ha påverkat prioriteringarna kring de sociala aspekterna i intervjuerna. Respondenterna kontaktades genom egna sociala nätverk, där tidigare ideellt arbete inom studentföreningen Gefleteknologerna i Gävle gav möjlighet att nå ut till respondenter inom och utanför föreningen. Detta kan ha påverkat det höga antalet medlemmar inom studentföreningar bland respondenterna. Respondenternas akademiska bakgrund, där majoriteten studerade under Akademin för Teknik och Miljö, kan ha influerat svaren i intervjuerna vad gäller aspekter kring planering och prioriteringar i den fysiska miljön.

Intervjuerna genomfördes under april och maj, 2020. Som under omständigheterna, gällande den globala pandemin COVID-19, även kallat Coronaviruset (Gao, Zheng, Jia, Chen, Mao, Chen, Wang, Hua & Dai, 2020), begränsade det sociala umgänget och aktiviteter mot normalfallet, vilket kan ha påverkat svaren i intervjuerna. Intervjutillfällena i förhållande till vårsäsongen kan även ha påverkat svaren gällande säsongsbetonade aktiviteter. Även att intervjuerna hölls övervägande vid goda väderförhållanden, kan ha påverkat svaren som angavs i stunden. På grund av respondenternas säsongsbetonade svar illustrerades gestaltningsförslaget utifrån en varmare säsong. Dock finns förslag kring hur illustrationen kan appliceras inom årets kallare månader, samt under mörkare timmar på dygnet (se rubrik 4.4.1 Gestaltningsförslaget under alla säsonger).

Respondenter boendes i studentbostadsområdet ”Kungsbäck 53” angav parkeringsplatser som ett behov i större utsträckning än andra respondenter, vilket kan förklaras genom att de under intervjutillfällena hade begränsade möjligheter till

bilparkeringar på grund av byggnationen av ett nytt bostadsområde intill. Detta resulterade i ett mindre antal parkeringar och en större efterfrågan av sådana bland respondenterna. I och med detta kan svarsfrekvensen av bilparkeringar som preferens i studentbostadsområden ha påverkats.

Metodens karaktär, i form av semistrukturerade intervjuer, innebar även att frågorna kan ha förtydligats för vissa respondenter medan andra svarade utan förtydligande. Frågornas art innebar också att ett stort tolkningsutrymme gavs, vilket resulterade i en variation av svar beroende på tolkning av frågan hos respondenterna som kan ha påverkat resultaten i sin helhet.

Illustrationerna som utgjorde gestaltningsförslaget illustrerades utifrån sommarsäsongen i och med de säsongsbetonade aktiviteterna som respondenterna beskrev, vilka karaktäriserades av utomhusaktiviteter under sommartid. Dock är inte detta representativt för övriga säsonger under året. Detta kan dock jämföras med fotona som togs under inventeringen, vilka var tagna vid soligt väder och med gröna gräsytor. Gestaltningsförslaget hade kunnat utvecklas ytterligare, genom att presentera området ur olika årstider och vid olika tider på dygnet, dock uppstod ett avvägande mellan studiens tidsomfattning och den tid det hade krävt att sammanställa dessa illustrationer. En aspekt som även bör hållas i åtanke är att området i sig kanske är socialt hållbart, men att staden som helhet möjligtvis inte är det. Vilket i sin tur kan leda till ytterligare frågor kring social ojämlikhet. Ur studentbostadsområdets perspektiv gällande lokalisering, kan det på samma vis leda till frågor om avskildhet från resterande stad. Samtidigt som studentbostadsområdet i sig kan vara socialt hållbart, gällande socialt kapital, innebär områdets lokalisering olika möjligheter till interaktion med omgivande stad.

5.1.1 Trovärdighet

Genomgående i studien har ett objektivt förhållningssätt brukats, där resultaten av de kvalitativa datainsamlingarna i form av intervjuer redovisas sakligt utifrån respondenternas svar. Intentionen med studiens redovisning av resultat har varit att, med hänsyn till respondenternas integritet, kunna presentera och beskriva faktorer på ett sätt som är transparent gentemot läsaren och respondenterna ifråga. Frågan som uppstår kring studiens trovärdighet är huruvida fullständig objektivitet är möjlig när det kommer till kvalitativa studier. Trots datainsamling i form av intervjuer och litteratur kan personliga preferenser undermedvetet påverkat studiens resultat. Detta speciellt när det kommer till urval av data. Sedan uppstår även frågan kring hur pass resultatet går att generalisera utifrån ett mindre urval av populationen. Vid ytterligare respondenter hade urvalet i större utsträckning kunnat generaliseras och på så sätt få en större trovärdighet. Dock ansågs intervjusvaren vara av en så pass

homogen karaktär, respondenterna emellan, att urvalet i viss utsträckning kunde representera målgruppen som helhet.

5.1.2 Överförbarhet

Studiens resultat är applicerbart i den utsträckningen att kriterier och riktlinjer kan appliceras i en lokal kontext. Detta på grund av att respondenternas preferenser och erfarenheter kan skilja sig beroende på stad, bosättning och studentbostadsområde. Dock kan resultatet användas som en grund i framtida utformning av studentbostadsområden, men för att uppnå en stark social hållbarhet bör en lokal kontext appliceras. Studien skulle kunna repeteras, där litteratur kring ämnet insamlas och en ny grupp respondenter väljs ut. Dock kommer inte arbetet utmynna i samma resultat som denna studie visar, eftersom denna studie delvis är baserad på personliga preferenser hos målgruppens urval.

5.2 Hur ser relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden ut?

Presenterad analysmodell (se figur 2) användes inom studien för att undersöka relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden. Analysmodellens olika delar tar hänsyn till fysiska faktorer och sociala aspekter som tillsammans kan främja social hållbarhet i utformningen av ett sådant område. Genom modellens applicering i studien kunde viktiga faktorer gällande relationen mellan det fysiska och icke fysiska faktorerna av social hållbarhet, utmynna i kriterier och riktlinjer relevanta för studentbostadsområdens utformning i Gävle.

Relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden relaterar till att förse ett sådant område med fysiska förutsättningar för att tillfredsställa de icke-fysiska behoven. Den sociala hållbarheten är dock kontextberoende, vilket betyder att behoven hos respondenterna i studien kan skilja sig från andra populationsgruppers behov (McKenzie, 2004). För studiens kontext innebar detta att respondenterna endast gav svar som relaterade till studentbostadsområden i Gävle och hur de upplevde de fysiska och icke-fysiska behoven inom dessa. Respondenternas erfarenheter av studentbostadsområden och studentrelaterade aktiviteter begränsades även överlag till det Gävle innefattar. Dock fanns en relation mellan litteratur och intervjusvar, vilket visar på att de generella behoven gällande bostadsområden är relativt lika. Däremot bör utformningen av andra typer av studentbostadsområden ta hänsyn till det lokala klimatet och berörd population, i vilken analysmodellen som användes i studien kan appliceras. Detta i syfte att se på specifika områdens behov i sin egen kontext (McKenzie, 2004). Applicerbarheten av modellen kräver alltså hänsyn till det lokala klimatet och de behov som finns inom given kontext, där en nationell applicering av

modellen skulle innebära ett stort bortfall vad gäller fysiska och sociala behov inom specifika områden.

Skulle ett studentbostadsområde utformas i en stad utan en studentrelaterad kontext hade analysmodellen kunnat appliceras utifrån enbart litteraturens vetskap. Där planeraren även kan försöka sätta sig in i hur studenter tänker kring sociala aspekter i den fysiska miljön och på så sätt skapa ett underlag för framtida utveckling av studentbostadsområden i städer innefattandes avsaknad vad gäller faktorn. Dock resulterar detta inte bara i förlust vad gäller medborgardeltagande, utan också i förlust vad gäller studenters preferenser kring ett studentbostadsområdes utformning. Resultatet kan få konsekvenser på studentbostadsområdets sociala hållbarhet där sociala aspekter inom den byggda miljön kan bli bristfälliga. Om exkludering sker, vad gäller brukare av en fysisk miljö, kan resultatet utmynna i att fysiska faktorer som uppmuntrar social hållbarhet inom området ifråga också exkluderas. För att skapa en lokal kontext inom städer som saknar studentrelaterade aktiviteter hade blivande studenter kunnat representera en urvalsgrupp applicerbar inom analysmodellen. Dock uppstår då en avsaknad vad gäller erfarenhet inom studentbostadsområden och inom "studentlivet" och dess innebörd. Detta kan kompenseras med inkluderingen av omkringliggande studentstäder och dessa studenters preferenser. Resultatet av detta kan då även utmynna i mer generella kriterium och riktlinjer som skulle kunna vara applicerbara i flera städer. Dock sker återigen en relativ avsaknad gällande den lokala kontexten. Arbetet skulle omfatta en stor tidsram och kan även vara ekonomiskt krävande. Riktlinjerna presenterade i arbetet kan därför användas som en grund i utformningen gällande studentbostadsområden. För att skapa en mer relevant applicering inom en specifik stad bör alltså den lokala kontexten tas i hänsyn.

5.3 Vilka kriterier i den fysiska miljön kan skapa möjligheter till ett förstärkt socialt kapital i ett studentbostadsområde?

Utformandet av kriterierna utgick från analysmodellens beståndsdelar, där avväganden mellan intervjusvar och litteratur genomfördes (se 5.6 Avväganden). Kriterierna kompletterade varandra till viss del, medan vissa syftar till mer direkta åtgärder inom ramen för analysmodellen enskilda begrepp. Kriterier förespråkande exempelvis socialt nätverkande och interaktioner, berörs bland annat av andra kriterier gällande trygghet och säkerhet, grönstruktur, befolkningsdensitet, markanvändning, anknytning till en viss plats och tillgång till faciliteter och aktiviteter. Detta visar på att de olika beståndsdelarna i analysmodellen är sammankopplade vad gäller fysiska och icke-fysiska behov. På samma vis är andra begrepp i modellen relaterade inom analysmodellen.

Socialt nätverkande och interaktioner berörs bland annat av verbala och icke-verbala interaktioner som i sin tur kan resultera i ett stärkt socialt kapital (Shirazi & Keivani, 2018; Dempsey, et. al, 2009). Kriterierna som syftar till att uppmuntra fler möten, aktiviteter, gemenskap och sociala interaktioner (Se kriterier 1, 4, 8 och 13), syftar på att stärka dessa former av interaktioner i den fysiska miljön. Detta för att stödja det sociala kapitalet som helhet. Det utgår från att känslan av gemenskap är ett resultat av möten, i form av interaktioner, som leder till bredare sociala nätverk (Boverket, 2019). Detta gynnas i sin tur av både framgångsmässiga och hälsomässiga sociala möjligheter i den fysiska miljön (Bridge, 2002).

Anledningen till att studentbostadsområdena främst ska bebos av studenter, är en lokal preferens enligt intervjusvaren. Där respondenterna menade på att den enskilda gruppen bestående av studenter, bidrog till trygghet, förtroende och gemenskap. Vilket är ett påstående som delvis stöttas av litteraturen, där det sociala kapitalet, sociala nätverk och interaktioner bygger på ett grundläggande förtroende mellan människor (Östh, et. al, 2018). Dock sträcker sig sociala nätverk både inom och utanför grannskapet ifråga, som i sin tur kan gynna engagemang inom grannskapets sociala kapital (Dempsey, et. al, 2009). I och med detta kan studentbostadsområdena, i studiens kontext, gynnas av att de är avsedda för studenter. Detta på grund av att förtroendet mellan studenterna bygger på att det finns gemensamma nämnare, i form av gemenskap och liknande livsskeden. Därmed upplevs en tillhörighet och identifiering med grannarna. Andra grupper utesluts dock inte ur ett studentbostadsområde i och med att studenter kan inneha sociala nätverk utanför grannskapet, som genom besök kan inkluderas i områdets sociala nätverk. Kriterierna syftar inte heller på att utesluta allmänheten, snarare motsatsen, genom aktiviteter och faciliteter som bjuder in fler grupper i området. Detta kan exempelvis definieras av caféverksamhet, gym eller matvarubutiker.

Den övergripande intentionen med samtliga kriterier är att genom främjandet av sociala resurser, kunna stärka det sociala kapitalet genom den fysiska miljön. Detta främst genom gemensamma ytor som uppmuntrar till aktiviteter i kombination med, bland annat, grönstruktur som uppmuntrar till utomhusaktiviteter. Grundläggande för detta är att individer känner sig trygga i de miljöer de vistas i, i vilka de vågar delta i aktiviteter och skapa anknytningar till platsen (Dempsey, et. al, 2009). Genom att skapa studentbostadsområden med god gångbarhet och tillgänglighet (se kriterier 3, 6, 10 och 15) frambringas även rum för liv, där områdena präglas av aktivitet vid olika tider på dygnet. Detta inkluderar även externa faktorer såsom god belysning och välvårdade områden (se kriterium 4). Ökade möjligheter för gång leder även till ökat antal sociala interaktioner och resulterar i en trygg och säker miljö (Congress of the New Urbanism, 2016).

Tillgång till faciliteter, aktiviteter, kollektivtrafik och grönstruktur bidrar ytterligare till livligheten och därmed trygghet, genom att allmänheten och de boende ges sociala möjligheter i området (se kriterier 6, 15 och 16). Det kan vidare bidra till ett ökat deltagande, i och med att utformningen erbjuder en variation av aktiviteter för olika individer (Dempsey, et. al, 2009).

5.4 Hur kan riktlinjer kring ett socialt hållbart studentbostadsområde struktureras, och hur kan dessa appliceras i den fysiska miljön?

Studien strukturerades upp kring begreppen inom analysmodellen för att senare utmynna i riktlinjer kring utformningen av studentbostadsområden i förhållande till social hållbarhet. Genom att se på både fysiska och icke-fysiska faktorer i förhållande till socialt kapital, kunde studien struktureras i och med utmärkande faktorer vad gäller den fysiska miljöns påverkan på det sociala livet. Resultatet av riktlinjerna visar på faktorer som relateras till social hållbarhet utifrån given analysmodell. Riktlinjerna generaliserades utifrån resultatet av litteraturstudien och intervjuanalysen för att lättare kunna appliceras i andra kontexter gällande studentbostadsområden. Däremot kan en nationell applicering av riktlinjerna ifrågasättas i och med att studentbostadsområden är olika utformade med olika positiva och negativa kvaliteter. Detta framgick även av inventeringen (se 4.1 Inventering) som genomfördes i Gävle, där studentbostadsområdena visade på olika kvaliteter vad gäller social hållbarhet. Appliceringen av riktlinjerna bör alltså ta hänsyn till den lokala kontexten i vilken de skapas, där analysmodellen snarare kan vara ett verktyg för att se om riktlinjerna är applicerbara för området ifråga. Strukturen kring framtagandet av riktlinjer bör alltså skapas genom en övergripande förståelse av hur givna områden används i förhållande till individerna boendes i område, innan utformningen kan ta form. Med de sociala och fysiska aspekterna i åtanke kan områdenas fulla potential utnyttjas, vilket förutsätter att individerna i området får sina behov tillgodosedda.

5.5 Övergripande frågeställning: Hur bör ett socialt hållbart studentbostadsområde utformas i relation till socialt kapital?

Utformningen av ett socialt hållbart studentbostadsområde i relation till socialt kapital bör, utifrån studiens resultat, beskrivas med hjälp av arbetets strukturerade riktlinjer. Följande visar på hur kriterium utmynnat i riktlinjer, samt huruvida kriterierna är sammankopplade under given riktlinje:

5.5.1 Riktlinje 1; Kriterium 1 och 2

Litteraturen visade på att sociala nätverk och interaktioner inkluderar både verbala och icke-verbala aspekter resulterande i ett starkt socialt kapital och en ökad gemenskap i området ifråga (Shirazi & Keivani, 2018; Dempsey, et. al, 2009; Boverket, 2019). Detta ansågs gynna ett bostadsområdes sociala interaktioner, förtroendet mellan grannarna, samt påverka individens känsla av välbefinnande och trygghet, resulterande i mer socialt hållbara bostadsområden (Östh, et. al, 2018; Bridge, 2002; Dempsey, et. al, 2009). Respondenternas svar visade på liknande värderingar där stor vikt lades i sociala nätverk och interaktioner mellan individer boende i området, där bland annat olika typer av verbala eller icke-verbala hälsningsfraser var inkluderade. Respondenterna ansåg att samtliga sociala nätverk, interaktioner, känslor av förtroende i området och grad av deltagande kunde gynnas om ett studentbostadsområde endast omfattades av studenter, vilket kompletterade vad litteraturen visade på.

5.5.1.1 Varför enbart studenter inom ett studentbostadsområde?

Studien utgår delvis från respondenternas tycke och litteratur, där avväganden gjorts. Respondenternas svar tydde på att de föredrog områden som enbart utgjordes av studenter, vilket självfallet kan ifrågasättas gällande frågan kring social hållbarhet. Sociala nätverk och interaktioner kan syfta på antalet grannar som känner varandra, mötesfrekvens och antalet vänskapsrelationer (Shirazi & Keivani, 2018), vilket hypotetiskt sett skulle kunna gynnas av respondenternas önskemål i och med deras gemensamma livsskede som studenter. Däremot blir det en fråga om för *"vem"* området är socialt hållbart. Det vill säga om det finns risk för negativa konsekvenser i form av ett exkluderat område, trots att det sociala kapitalet inom området i sig är starkt (Rogers, et. al, 2013). Dock är studien genomförd ur ett perspektiv som huvudsakligen utgår från respondenterna, som själva är studenter. Litteraturinsamlingen utgår däremot från ett helhetsperspektiv, inkluderat samhället som helhet, där kontexterna skiljer sig åt. Studiens syfte utgår från perspektivet hos de som brukar studentbostadsområdet ifråga, det vill säga studenter, där de personliga preferenserna syftade på ett homogent område gällande populationen. Ur ett perspektiv gällande samhället som helhet kan respondenternas preferenser dock ifrågasättas, då deras tid i området är begränsad kontra boendelängden för resterande population i andra typer av bostadsområden. Dock innebär närvaron av en social mix inte automatiskt att ett område blir socialt hållbart. Det handlar snarare om antalet interaktioner som sker inom bostadsområdet ifråga (Bramley et. al, 2006).

Analysmodellen hade kunnat appliceras på andra sätt, i andra typer av områden, resulterande i andra utfall gällande preferenser kring population och fysisk miljö. Hade analysmodellen applicerats på samhället som helhet, hade urvalet av

respondenter utgjort en annan population, med andra erfarenheter och bakgrund. Det hade eventuellt gett ett annat resultat i och med tidigare erfarenheter och preferenser kring boenden.

5.5.2 Riktlinje 2; Kriterium 1, 3, 10, 11, 13, 15 och 16

Litteraturen tydde på att en kompakt markanvändning bestående av små kvarter resulterar i mer gångbara miljöer, vilket i sin tur leder till ökat antal sociala interaktioner inom området (Congress of the New Urbanism, 2016; Gehl, 2010; Kärrholm, 2009). Detta stärker ett studentbostadsområdes gemenskap och förespråkar tillgänglighet, trygghet, säkerhet och bekvämlighet (Boverket, 2019; Congress of the New Urbanism, 2016). Med hjälp av fysiska faktorer såsom grönstruktur och samlingsplatser kan ett områdes gångbarhet förbättras (Kärrholm, 2009). Intervjusvaren tydde på att respondenterna lade stor vikt i gemenskap och närhet till sociala aktiviteter. Respondenterna ansåg även att mänsklig aktivitet och rörelse inom ett studentbostadsområde främjar områdets trygghetsrelaterade känslor. De uppskattade även närhet till faciliteter och aktiviteter, där närhet till aktiviteter ansågs öka ett studentbostadsområdes sociala interaktioner. Detta stödjer litteraturen vad gäller resultatet av ett ökat antal interaktioner. Eftersom litteraturen visade på att sociala interaktioner ökar med hjälp av en kompakt markanvändning kompletteras även respondenternas åsikter, och utmynnar i en lösning vad gäller skapandet av social rörelse inom ett studentbostadsområde.

5.5.3 Riktlinje 3; Kriterium 1, 3 och 10

Litteraturen visade på att sociala nätverk sträcker sig både inom och utanför ett bostadsområde, resulterande i ett större socialt kapital inom området ifråga (Dempsey, et. al, 2009). Faktorer som medlemskap i olika föreningar ansågs resultera i stärkta sociala nätverk (Östh, et. al, 2018). Byggnader inom ett studentbostadsområde bör därför placeras i syfte att skapa en bra samexistens och bjuda in till sociala aktiviteter för individer boendes i området och besökare av platsen (Gehl, 2010). Respondenterna lade stor vikt i närhet till aktiviteter, vilket ansågs stärka ett studentbostadsområdes sociala nätverk och interaktioner. Bortsett från en respondent hade samtliga respondenter medlemskap i någon studentförening, där sju respondenter även var medlem i andra typer av föreningar. Intervjusvaren kan tolkas på så sätt att respondenterna lade vikt i närhet till studentrelaterade aktiviteter, eller andra aktiviteter som stärker sociala nätverk inom och utanför bostadsområdet. Detta överensstämmer med det litteraturen påvisade. Respondenternas illustrationer visade även på en byggnadsplacering som gynnade de gemensamma ytorna i ett studentbostadsområde, vilket även detta överensstämmer med litteraturen.

Genom att bygga för sociala nätverk och aktiviteter i ett studentbostadsområde, möjliggörs även allmänhet och utomboende studenter att ta del av områdena. Gemensamma ytor och aktiviteter är därmed av stor vikt för att inkludera och bjuda in till området, på så vis kan både inom- och utomstående sociala interaktioner gynnas. Ett studentbostadsområdes utformning och utrymmen ska därför inte syfta till att skilja området från resterande samhälle. Även om det till största delen är byggt för en specifik populationsgrupp, ska det även ge möjlighet till tillträde för individer boendes utanför området ifråga, vilket kan ske i form av tillgång till exempelvis matbutik, gym eller caféer.

5.5.4 Riktlinje 4; Kriterium 1 och 3

Litteraturen menade på att en individs deltagande kopplas till ett studentbostadsområdes uppbyggnad gällande faktorer som erbjuder ett större utbud av aktiviteter (Dempsey et. al, 2009). Samtliga respondenter lade stor vikt i grillplatser, gräsytor och andra gemensamma utrymmen för sociala spontana och organiserade aktiviteter. Därav överensstämmer litteratur och intervjuanalys.

Multifunktionalitet kan tolkas på olika vis, där respondenterna syftade på ytor som kunde brukas på flera sätt. Däremot bör utformningen ta hänsyn till individers olikheter i form av funktionsvariationer. Detta kräver att utrymmen är anpassade på så vis att alla har möjlighet att delta. Det gäller bland annat markunderlag, sittplatser, trappor, ramper och hissar. Med multifunktionalitet i åtanke kan både estetiska uttryck och former bli en del av den fysiska miljön, samtidigt som de kan inkludera fler i aktiviteterna som pågår.

5.5.5 Riktlinje 5; Kriterium 4

Litteraturen tydde på att en välvårdat fysisk miljö inom ett studentbostadsområde resulterar i en ökad trygghet och säkerhet gentemot området ifråga (Dempsey et. al, 2009). Detta inkluderar även närvaro av god belysning (Gehl, 2010). Respondenternas åsikter kring välvårdade studentbostadsområden och god belysning överensstämmer med litteraturen. Det tyder på att studentbostadsområden, och kringliggande områden, bör vara väl upplysta under dygnets mörka timmar. På så vis kan fler känna sig trygga och våga ta del av aktiviteter i området. Även känna sig trygga på vägen till och från området, resulterande i att det sociala kapitalet kan stärkas ytterligare.

5.5.6 Riktlinje 6; Kriterium 5

Litteraturen visade på att externa kvaliteter inom ett studentbostadsområde, såsom ett områdes ljudnivå, är direkt kopplat till hur individer uppfattar trygghets- och säkerhetsfaktorer inom området ifråga (Shirazi & Keivani, 2018; Dempsey et. al, 2009). Intervjusvaren tydde på att ljudnivån inom ett område kunde vara ett

störande moment som bör anpassas efter en ömsesidig respekt mellan grannar, resulterande i acceptans gentemot högre ljudnivåer. Detta visar på att litteratur och intervjuanalys överensstämmer. Dock ansåg respondenterna att höga ljudnivåer var något som kunde accepteras i anslutning till studentbostadsområden. Toleransen gentemot ljudnivån inom ett sådant område kan förbättras med ljuddämpande effekter inom den byggda miljön.

Ljudnivåer innefattar mer än bara grannars ljud från innergårdar. Det kan även handla om buller från närliggande verksamheter och vägar, vilket också kan vara störande moment i vardagslivet. Genom att inkludera ljuddämpande effekter i den byggda miljön kan buller och andra störande ljud minimeras. Ljudnivåer på innergården behöver nödvändigtvis inte vara en negativ aspekt, om de hålls på en nivå som visar på den ömsesidiga respekten som respondenterna påpekade. Ljud och liv på innergården skulle kunna vara ett element som snarare väcker intresse gällande utomhusmiljön och aktiviteterna som pågår där. Däremot kan faktorer i form av buskar, träd och plank användas som avskärmande effekter, resulterande i att ljudnivåerna upplevs i mindre omfattning.

5.5.7 Riktlinje 7; Kriterium 6, 7, 13 och 14

Litteraturen menade på att en individs anknytning till en plats hade stor vikt för områdets sociala kapital, där ett starkt socialt kapital kan resultera i en starkare anknytning till området ifråga (Shirazi & Keivani, 2018; Lang & Hornburg, 1998). Respondenternas tidigare erfarenheter gällande bostadsområden präglades av närhet till faciliteter, aktiviteter, kollektivtrafik och grönstruktur, samt arkitektoniska värden såsom träfasader eller dylikt. Det fanns även en relation mellan respondenternas uppfattning av tidigare bostadsområden och avsaknaden av fysiska faktorer i det nuvarande boendet. Detta resulterade i att litteraturen kompletterades med respondenternas tidigare erfarenheter i syfte att skapa en större anknytning till ett studentbostadsområde ifråga, och därmed stärka ett sådant områdes sociala kapital.

Anknytningen till en plats skulle kunna underlättas genom igenkännbara element, dock är det ingen garanti för att en anknytning sker. I och med den temporära karaktären av studentboenden, är en anknytning till platsen beroende av individens tidigare erfarenheter. Detta inkluderar även i vilken utsträckning individerna anknyter till element i nya miljöer. I och med att studenter till stor del kommer från olika delar av Sverige, eller världen, kan igenkännbarhet i miljöer skilja sig åt beroende på tidigare boenden och erfarenheter. Där en generalisering gällande anknytningsbara element måste genomföras gällande den fysiska miljön.

5.5.8 Riktlinje 8; Kriterium 8 och 9

Litteraturen visade på att en ökad befolkningsdensitet kan resultera i större möjligheter för social interaktion inom ett studentbostadsområde (Dempsey et. al, 2009). Däremot ansågs det att befolkningsdensiteten skulle vara anpassad utefter området ifråga (Gehl, 2010). Intervjusvaren tolkades på så sätt att respondenterna förespråkade en högre befolkningsdensitet än vad som i nuläget finns inom studentbostadsområdena i Gävle (se 4.1 Inventering). Dock lade respondenterna vikt i att befolkningsdensiteten bör vara anpassad efter ett områdes resurser. Detta visar på att respondenternas åsikter överensstämmer med litteraturen.

Genom att anpassa befolkning efter ett områdes resurser ges även möjlighet till att skapa ett livligt område, samtidigt som det till viss del motverkar motsatsen. Det förutsätter att givna resurser brukas av de boende, där det är viktigt att brukarna får ta del av utformningen och ge uttryck för sina behov. I och med detta ger resurserna förutsättningar för livliga rum i den fysiska miljön, som ger ytterligare möjligheter för sociala interaktioner och utökade sociala nätverk.

5.5.9 Riktlinje 9; Kriterium 12

Litteraturen tydde på att ett studentbostadsområdes identitet stärks genom arkitektur kopplad till dess omgivning. Ett områdes byggnadstypologi bör därför verka för tillgänglighet, öppenhet och trygghet för att stärka områdets miljö (Congress of the New Urbanism, 2016). Respondenterna prioriterade inte utformningen av byggnader inom ett studentbostadsområde. Dock tenderade homogena byggnationer inom ett område att vara mindre omtyckta. Litteratur och intervjuanalys särskiljer sig därför när det kommer till vikten av ett studentbostadsområdes arkitektoniska värden. Litteratur kan därför komplettera intervjuanalysen genom att lägga vikt i denna fysiska faktor.

Arkitektoniska element i byggnationerna kan bidra till spontana sociala miljöer. Det kan innebära att byggnaderna används för att skärma av mindre gemensamma ytor och därmed skapa mer privata sfärer. Det kan också innebära att multifunktionella element i byggnaderna används, där trappor exempelvis kan utformas på så vis att de även fungerar som sittplatser. Trots att respondenterna inte lade vikt i utformningen, tydde illustrationerna på arkitektoniska variationer som kom att bli delar av gestaltningsförslaget. Detta visar ytterligare på att respondenterna föredrog variation i byggnaders utformning istället för homogen utformning.

5.6 Avväganden

5.6.1 Respondenter boendes inom och utanför studentbostadsområden

I studien valdes respondenter boendes i både studentbostadsområden och respondenter som valt att inte bosätta sig i något av de studentbostadsområden som finns i anslutning till Högskolan i Gävle. Avvägandet kring detta motiveras i studien genom att ett utomstående perspektiv på studentbostadsområden ansågs vara viktigt. Där respondenter som valt bort studentboenden under sina studier ansågs ha en objektiv syn på studentbostadsområden och därmed kunde bidra med värdefulla synpunkter kring dessa. Genom att ha med dessa typer av respondenter kunde attraktiva faktorer ur ett utomstående perspektiv tas med i studien. Svaren gällande studentbostadsområden blir på så sätt inte lika influerade av det nuvarande boendet på samma vis som hos de boende i studentbostadsområden.

5.6.2 Studentbostadsområdens karaktär som temporärt boende

Studentbostadsområden, som i studien avgränsats till bostadsområden avsedda för studenter, har generellt en temporär karaktär. Det innebär att boendet är avsett för studietiden och därmed är begränsat till en viss tid. Avvägandet för studien handlar främst om tidsramen vad gället boendets karaktär, inom vilka sociala nätverk och anknytningen till området skapas. Det grundas i att varaktigheten av boendet relaterar med tillfredsställelsen inom bostadsområdet, där en längre vistelse visar på att individen är mer nöjd med området ifråga (Naijb, Yusof & Abidin, 2011). Avgränsningen för studien handlar därmed om hur länge en student bor kvar i samma studentbostadsområde, i förhållande till sin studietid.

5.6.3 Avväganden mellan studenter och litteratur

Vid framtagandet av kriterier och riktlinjer gjordes avväganden mellan litteratur och respondenternas svar. Vid de fall där intervjuer och litteratur visade på motsatser gjordes avväganden mellan dessa när det kommer till appliceringen av kriterier och riktlinjer på det lokala klimatet. Detta på grund av att de sociala aspekterna bäst appliceras på lokala förhållanden där respondenterna ifråga är de som berörs av appliceringen (McKenzie, 2004). Litteraturens direkta applicering på det lokala klimatet, det vill säga studentbostadsområden i Gävle, var inte alltid givet. Istället gavs respondenterna en större möjlighet till inflytande i framtagningsprocessen av kriterier, riktlinjer och gestaltningsförslag. Detta baserat på att studenter, som målgrupp, är de som främst påverkas av riktlinjerna och kriterierna. Avvägandet bygger även på idén om samordnad design, där målgruppens inflytande syftar på att öka kreativiteten kring utveckling och utformning (Calvo & Rosa, 2017).

5.6.4 Socioekonomiska förutsättningar

De socioekonomiska förutsättningarna analyserades inte djupare i arbetet. Detta baserades på avvägandet att studenter, utifrån livsskedet som studerande, innefattar en jämbördig inkomst i form av bidrag och lån. Trots att de socioekonomiska bakgrunderna hos studenterna kunde ha varit olika ansågs inte detta påverka preferenserna gällande studentbostadsområden, även om det finns möjlighet att utforska den socioekonomiska aspekten ytterligare. Även om fallet hade varit att de socioekonomiska förutsättningarna var olika, betyder inte en social mix att studentbostadsområdet ifråga är socialt hållbart, utan snarare hur de olika individerna faktiskt interagerar med varandra (Bramley, et. al, 2006). Därmed lades större fokus på hur studentbostadsområdena kunde utvecklas gällande olika sociala faktorer, som därigenom skulle kunna förbättra det sociala kapitalet och indirekt den sociala hållbarheten i studentbostadsområden.

6 Slutsats

Under detta avsnitt redovisas studiens kortfattade slutsatser utifrån arbetets resultat och diskussion.

6.1 Hur ser relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden ut?

Relationen mellan social hållbarhet och utformningen av studentbostadsområden kan beskrivas utifrån studiens analysmodell. Detta genom de fysiska och icke-fysiska faktorerna som utgör studentbostadsområden, i en lokal kontext, som i sin tur bidrar till social hållbarhet.

6.2 Vilka kriterier i den fysiska miljön kan skapa möjligheter till ett förstärkt socialt kapital i ett studentbostadsområde?

Kriterier i en fysisk miljö som resulterar i ett stärkt socialt kapital inom ett studentbostadsområde definieras som de kriterier som finns presenterade inom arbetet. Dessa kriterier kan bäst appliceras i en lokal kontext och bör därför huvudsakligen relateras till studentbostadsområdens utformning i Gävle. Följande kriterier i den fysiska miljön kan skapa möjligheter till ett förstärkt socialt kapital i ett studentbostadsområde:

Kriterium 1

Ett studentbostadsområde bör utformas i syfte att främja sociala nätverk, interaktioner och känslor kring förtroende, samt uppmuntra spontana möten och vistelser inom området ifråga. Gemensamma ytor bör därför utformas i syfte att stärka områdets deltagande och interaktioner gentemot sociala nätverk inom och utanför studentbostadsområdet.

Kriterium 2

Studentbostadsområden bör fördelaktigt endast omfattas av studenter i syfte att främja och stärka gemenskap, förtroende och trygghet mellan grannar i området.

Kriterium 3

Studentbostadsområden bör utformas med god gångbarhet och tillgänglighet gentemot sociala aktiviteter och faciliteter i syfte att öka sociala nätverk och interaktioner, samt attrahera allmänheten.

Kriterium 4

Studentbostadsområden bör inkludera god belysning, samt en god sophantering innefattandes källsortering, både i soprum och intill innergårdar i syfte att öka områdets trygghet, trivsel, attraktivitet, samt stärka förtroendet mellan grannar och individens anknytning till området.

Kriterium 5

Studentbostadsområdens utformning bör syfta till att stärka externa kvaliteteter genom ljuddämpande effekter inom den byggda miljön.

Kriterium 6

Studentbostadsområden bör präglas av närhet till faciliteter, aktiviteter, kollektivtrafik och grönstruktur för att främja individens anknytning till området.

Kriterium 7

Ett studentbostadsområde bör utformas i syfte att stärka anknytningen mellan individ och byggd miljö, där utformningen bör ske i relation till element, till vilka individen kan anknyta till.

Kriterium 8

Studentbostadsområden bör innefatta en befolkningsdensitet som förespråkar social interaktion i grannskapet.

Kriterium 9

Ett studentbostadsområdes befolkningsdensitet bör anpassas till de resurser som erbjuds i området i form av cykel- och bilparkeringar, sophantering och gemensamma ytor.

Kriterium 10

Studentbostadsområden bör omfattas av en kompakt och gångvänlig markanvändning. Inkluderande gemensamma ytor, grönska och närhet till, samt närvaro av, faciliteter och aktiviteter.

Kriterium 11

Studentbostadsområden bör präglas av goda kommunikationer till och från området.

Kriterium 12

Studentbostadsområden kan med fördel utformas utefter omgivningen i syfte att stärka platsens karaktär och miljö, där likformighet bör undvikas.

Kriterium 13

Studentbostadsområden bör innefatta grönstruktur i syfte att stärka gemenskapen och sociala aktiviteter i området, samt främja positiva, individuella känslor. Detta inkluderar även närhet till skog, park eller dylikt.

Kriterium 14

Grönstrukturen i studentbostadsområden bör utformas med hänsyn till den enskilde individens anknytning till platsen, där grönstrukturen fungerar som ett förstärkande element i den byggda miljön.

Kriterium 15

Studentbostadsområden bör utformas med tillgång till faciliteter och aktiviteter i syfte att stärka områdets sociala kapital.

Kriterium 16

Ett studentbostadsområde bör ha närhet till goda kommunikationer vad gäller kollektivtrafik, cykel- och gångvägar för att stärka det sociala kapitalet som helhet.

6.3 Hur bör riktlinjer kring ett socialt hållbart studentbostadsområde struktureras, och hur kan dessa appliceras i den fysiska miljön?

Riktlinjer kring ett socialt hållbart studentbostadsområde kan, utifrån arbetets resultat, struktureras utefter kombinationen mellan studenters preferenser kring sociala aspekter inom den byggda miljön och litteratur kring ämnet. Riktlinjernas förslag på applicering definieras av studiens gestaltningsförslag (se 4.4 Gestaltningsförslag). Följande riktlinjer strukturerades kring ett socialt hållbart studentbostadsområde:

Riktlinje 1

Studentbostadsområden bör fördelaktigt endast omfattas av studenter i syfte att uppmuntra sociala nätverk och interaktioner, stärka gemenskap och trygghet i området, samt främja förtroendet mellan grannar.

Riktlinje 2

Studentbostadsområden bör utformas kompakt med en blandad markanvändning. Förespråkande god gångbarhet, tillgång och tillgänglighet till sociala aspekter i syfte att stärka områdets gemenskap, trygghet, säkerhet, attraktivitet och deltagande. Detta inkluderar även faktorer som kollektivtrafik, faciliteter och grönstruktur.

Riktlinje 3

Studentbostadsområden bör inkludera byggnadsplaceringar som gynnar gemensamma utrymmen, i vilka både föreningar och individer kan verka för organiserade och spontana aktiviteter i syfte att stärka individernas inom- och utomstående sociala nätverk, samt för att främja sociala interaktioner.

Riktlinje 4

Studentbostadsområden bör utformas med multifunktionalitet i åtanke, som gynnar deltagande av olika slag i den fysiska miljön under årets alla säsonger.

Riktlinje 5

Studentbostadsområden bör omfattas av smarta lösningar kring renhållning och sophantering, samt god belysning i syfte att skapa en stark trygghet, trivsel och attraktivitet i området.

Riktlinje 6

Ljuddämpande effekter, i både den byggda miljön och utomhusmiljön, bör inkluderas i studentbostadsområden för att stärka grannskapskvaliteten.

Riktlinje 7

En identifiering av element i den fysiska miljön, till vilka en anknytning kan ske, bör göras för att stärka anknytningen till platsen i studentbostadsområdet. Grönstruktur kan fördelaktigt användas som komplement till byggd miljö för att stärka anknytningen till området överlag.

Riktlinje 8

Studentbostadsområden bör innefatta en befolkningsdensitet i relation till områdets resurser som förespråkar sociala interaktioner.

Riktlinje 9

Byggnaderna i studentbostadsområden kan med fördel bidra till områdets karaktär och stärka platsens intryck som helhet. Utformningen av byggnaderna kan genom arkitektoniska element fungera som komplement till övriga mötesplatser i området.

6.4 Studiens övergripande frågeställning: Hur bör ett socialt hållbart studentbostadsområde utformas i relation till socialt kapital?

Utifrån studiens resultat bör ett socialt hållbart studentbostadsområde utformas utifrån en kombination av kunskapen från redan genomförd forskning kring social hållbarhet, kombinerat med studenters preferenser kring hur ett

studentbostadsområde bör utformas. Utformningen bör, i förhållande till socialt kapital, ta hänsyn till kontext, population och fysiska faktorer i relation till sociala aspekter.

6.5 Fortsatt forskning

I syfte att skapa mer nationella riktlinjer vad gäller utformningen av socialt hållbara studentbostadsområden kan intervjuerna involvera studenter från olika delar av Sverige. Involveringen av ytterligare erfarenheter gällande studentbostadsområden skulle kunna resultera i kriterier och riktlinjer, som i större utsträckning hade kunnat appliceras nationellt. Detta skulle även möjliggöra jämförelser mellan olika studentstäders preferenser kring ämnet, och skapa en intressant diskussion kring påverkan av dessa preferensers likheter och skillnader. Genom att involvera ytterligare studentbostadsområden nationellt hade även analysmodellen kunnat styrkas.

Vidare studier hade även kunnat omfatta respondenter i form av elever vid gymnasieskolor. Deras förväntningar kring vad studentrelaterade aktiviteter innebär, samt preferenser kring hur de anser att ett studentbostadsområde bör utformas hade resulterat i ytterligare data. Denna data hade kunnat användas i syfte att skapa studentbostadsområden som uppfyller blivande studenters preferenser kring denna utformning. Kombinationen mellan nuvarande och blivande studenters preferenser kring sociala aspekter i den byggda miljön hade synliggjort likheter och skillnader mellan preferenser. På så sätt hade även en diskussion kring vilka preferenser som bör prioriteras uppstått, vilket kan vara av relevans för framtida utformningar av studentbostadsområden.

Studiens analysmodell hade kunnat utvecklas vidare i syfte att få en bredare applicering. Denna analysmodell hade även kunnat appliceras på andra typer av bostadsområden, vilket hade kunnat vara en rimlig fortsatt forskning kring analysmodellens struktur. Socioekonomiska förutsättningar hade även kunnat tillföra intressanta jämförelser mellan preferenser, varvid inkluderingen av denna aspekt skulle kunna innefattas i fortsatta studier för att fördjupa förståelsen kring social hållbarhet.

Fortsatta studier inom området skulle även kunna behandla mer kvantitativa studier, i form mätbara parametrar för social hållbarhet, och de underliggande faktorer som utgör analysmodellen.

Referenser

Atiken, C., S. & Craine, J. (2005). Visual methods: what you see is not always what you get. I Flowerdew, R. & Martin, D (Ed.), *Methods in Human Geography: a Guide for Students Doing a Research Project* (2nd, ed. pp. 250-269). Harlow, England: Prentice Hall

Bagnasco, A. (2004). Trust and Social Capital. I A. K. Nash & A. Scott (Ed.), *The Blackwell Companion to Political Sociology*, (pp. 230-239). Oxford: Blackwell Publishing Ltd

Boupplysningen. (2020). Studentbostad. Hämtad 2020-04-24 från http://www.boupplysningen.se/bo/studentbostad

Boverket. (2009). Student söker bostad: Uppdrag nr 2 Översyn av studenternas bostadssituation enligt regleringsbrev för budgetåret 2009 avseende Boverket M2008/4791/A. Hämtad 2020-04-16 från https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/student_soker_bostad.pdf

Boverket. (2017). Större fokus på de sociala frågorna. Hämtad 2020-04-16 från https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/kommunexempel/goteborg/social-hallbarhet/

Boverket. (2018). Parkering – ett effektivt verktyg för hållbar stadsutveckling. Hämtad 2020-04-16 från https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/parkering_hallbarhet/

Boverket. (2019). Ekosystemtjänster ger attraktiva och hållbara städer. Hämtad 2020-04-16 från https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/ekosystemtjanster/naturen/attraktivt/

Boverket. (2020). Förhållningssätt till hållbar utveckling. Hämtad 2020-04-16 från https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/fysisk-planering/forhallningssatt1/

Bramley, G., Dempsey, N., Power, S. & Brown, C. (2006). What is 'Social Sustainability' and How do our Existing Urban Forms Perform in Nurturing it?, *Planning Research Conference,* London: University College London

Bramley, G., Dempsey, N., Power, S., Brown, C., & Watkins, D. (2009). "Social Sustainability and Urban Form: Evidence From Five British Cities." *Environment and Planning A, 41*(9): 2125–2142. DOI: 10.1068/a4184

Bridge, G. (2002). The neighbourhood and social networks, (CNR-paper), *ESRC Center for Neighbourhood research*.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber

Calvo, M., & Rosa, A. D. (2017). Design for sustainability. A reflection on the role of the physical realm on facilitating community co-design. *The design Journal, 20*(1), 1705-1724, DOI: 10.1080/14606925.2017.1352694

Centrala Studiestödsnämnden. (2020). Fribelopp. Hämtat 2020-06-15 från: https://www.csn.se/fragor-och-svar/hur-stor-inkomst-far-jag-ha/inkomst-och-fribelopp.html

Centrala Studiestödsnämnden. (2020). Hur mycket pengar kan jag få eller låna när jag studerar?. Hämtat 2020-06-11 från https://www.csn.se/fragor-och-svar/hur-mycket-pengar-kan-jag-fa-eller-lana-nar-jag-studerar.html

Ceylan, S., & Soygenis, M. D. (2019). A design studio experience: impacts of social sustainability. *Journal of Architectural Research, 13*(2), 368-385. DOI: 10.1108/ARCH-02-2019-0034

Congress of the New Urbanism. (2016). Charter of the New Urbanism. I R. LeGates & F. Stout (Ed.), *The City Reader* (6th. ed., pp. 410 – 413). London, New York: Routledge

Dempsey, N., Bramley, G., Power, S., & Brown, C. (2009). The Social Dimension of Sustainable Development: Defining Urban Social Sustainability. *Sustainable Development:* 19(5), 289-300. DOI: 10.1002/sd.417

Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.

Dillard, J., Dujon, V., & King, M. C. (2008). *Understanding the Social Dimension of Sustainability*. New York: Routledge

Forrest, R., & Kearns, A. (2001). Social Cohesion, Social Capital and the Neighbourhood. *Urban Studies*, 38(12), 2125–2143. DOI: 10.1080/00420980120087081

Fukuyama, F. (2001). Social Capital, Civil Society and Development. *Third World Quarterly, 22*(1), 7-20. DOI: 10.1080/713701144

Förenta Nationerna. (u,å.a). *About the Sustainable Development Goals.* Hämtad 7 januari, 2020, från United Nation, https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/

Förenta Nationerna. (u.å.b). *Goal 11: Make cities inclusive, safe, resilient and sustainable.* Hämtad 7 januari, 2020, från United Nation, https://www.un.org/sustainabledevelopment/cities/

Gao, J., Zheng, P., Jia, Y., Chen, H., Mao, Y., Chen, S, Wang, Y., Hua, F., & Dai, J. (2020). Mental health problems and social media exposure during COVID-19 outbreak. *PLOS ONE, 15*(4). DOI: 10.1371/journal.pone.0231924

Gavlegårdarna. (2018a). Campus Sätra. Hämtad 2020-05-04 från https://www.gavlegardarna.se/hyra-och-bo/student/campus-satra/

Gavlegårdarna. (2018b). Fridstaplan 6-8 / Ericssonska. Hämtad 2020-05-04 från https://www.gavlegardarna.se/hyra-och-bo/student/fridstaplan-6-8-ericssonska/

Gehl, J. (2010). *Cities for People*. Washington, D.C: Island Press

Gehl, J. (2011). *Life Between Buildings: Using Public Space*. Washington, D.C: Island Press

Gävle Kommun. (2013). Planbeskrivning: Kungsbäck 2:10 (del av), Kungsbäcksvägen. Gävleborgs län. Hämtad 2020-05-11 från https://gis.gavle.se/pubs/planhandlingar/Gävle/2180K-26213.pdf

Gävle Kommun. (2014). Planbeskrivning: Kungsbäck 2:10 (del av), Hinderbanan. Gävleborgs län. Hämtad 2020-05-11 från https://gis.gavle.se/pubs/planhandlingar/G%C3%A4vle/2180K-26220.pdf

Gävle kommun. (2019). Socialt hållbarhetsprogram 2019-2023: För Gävle kommunkoncern, civilsamhället och invånarna. (17KS453). Hämtad 2020-05-04 från http://old.gavle.se/PageFiles/55/Gavle_kommuns_sociala_hallbarhetsprogram.pdf?fbclid=IwAR29pW1AeGE_8gld6FASE3Ti9bnNG94WudfEQF_cXvC4UfGBhHjxXz6fUDo

Jacobs, J. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. New York, NY: Vintage Books.

Karuppannan, S., & Alpana, S. (2011). Social sustainability and neighbourhood design: an investigation of residents' satisfaction in Delhi. *Local Environment, 16*(9), 849-870. DOI: 10.1080/13549839.2011.607159

Kärrholm, M. (2009). The Scaling of Sustainable Urban Form: A Case of Scale-related issues and Sustainable Planning in Malmö, Sweden. *European Planning Studies, 19*(1), 97-112. DOI: 10.1080/09654313.2011.530394

Lang, R. E., & Hornburg, S. P. (1998). What is social capital and why is it important to public policy. *Housing Policy Debate, 9*(1), 1-16. DOI: 10.1080/10511482.1998.9521284

Mazumdar, S., Learnihan, V., Cochrane, T., & Davey, R. (2018). The Built environment and Social Capital: A Systematic Review. *Environment and Behavior, 40*(2), 119-158. DOI: 10.1177/0013916516687343

McKenzie, S. (2004). *Social sustainability: Towards some definitions*. Hawke Research Institute: Working Paper Series. Magill, Hawke Research Institute.

Moore, H. P., Carswell, C. T., Worthy, S., & Nielsen, R. (2019). Residential Satisfaction among College Students: Examining High-End Amenity Student Housing. *Family and Consumer Sciences Research Journal, 47*(3), 260-275. DOI: 10.1111/fcsr.12298

Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). Social Capital, Intellectual Capital, and the Organizational Advantage. *The Academy of Management Review, 23*(2), 242-266. Från https://www.jstor.org/stable/pdf/259373.pdf

Naijb, N., Yusof, N., & Abidin, N. (2011). Student residential satisfaction in research universities. *Journal of Facilities Management, 9*(3), 200-2012. DOI: 10.1108/14725961111148108

Rogers, S., Gardner, K., & Carlson, S. H. (2013). Social Capital and Walkability as Social Aspects of Sustainability. *Sustainability, 5*(8), 3473–3483. DOI: 10.3390/su508347

Scott, A. J. (2001). Capitalism, cities, and the production of symbolic forms. *Transactions of the Institute of British Geographers*. DOI: 10.1111/1475-5661.00003

Shirazi, R. M., & Keivani, R. (2018). The Triad of Social Sustainability: Defining and Measuring Social Sustainability of Urban Neighborhoods. *Urban Research & Practice, 12*(3), 448-471. DOI: 10.1080/17535069.2018.1469039

Svenska Studenthus. (2020a). Gävle Kungsbäck. Hämtad 2020-05-04 från https://www.svenskastudenthus.se/vara-omraden/gavle-kungsback/

Svenska Studenthus. (2020b). Gävle Olsbacka. Hämtad 2020-05-04 från https://www.svenskastudenthus.se/vara-omraden/gavle-olsbacka/

Valentine, G. (2005) Tell Me About it…:Using Interviews as a Research Methodology. i Flowerdew, R. & Martin, D. (Ed.) *Methods in Human Geography: a Guide for Students Doing a Research Project* (2nd, ed. pp. 110 127). Harlow, England: Prentice Hall, 2005.

Östh, J., Dolciotti, M., Reggiani, A., & Nijkamp, P. (2018). Social Capital, Resilience and Accessibility in Urban Systems: a Study on Sweden. *Netw Spat Econ, 18*, 313–336 (2018) DOI: 10.1007/s11067-017-9375-9

Bilaga A: Intervjufrågor

Vi håller på med ett examensarbete kring socialt hållbara studentbostadsområden och är intresserade av dina bostadspreferenser. Vi kommer ställa några frågor kring studentbostadsområden, nuvarande och tidigare boende.

Är det någon fråga som du inte skulle vilja svara på är det bara att "passa" så hoppar vi över den.

Skulle du ångra något du delar med dig av kommer vi bortse från det i arbetet och du kan kontakta oss i efterhand om det är något du undrar över eller vill ta bort.

Du kommer vara helt anonym och den data som inte ingår i arbetets resultat kommer tas bort efter examensarbetets avslut. Alla inspelningar kommer tas bort permanent efter arbetets slut.

Examensarbetet kommer publiceras offentligt i DiVA.

Frågor

Grundläggande frågor

- Får vi spela in intervjun?
- Hur gammal är du?
- Vad identifierar du dig som?
- Vilket program studerar du på här i Gävle?
- Har du medlemskap i någon studentförening?
- Har du medlemskap i någon annan förening (ex. idrottsförening)?

Tidigare bostadsområde/bostadsområden

- Hur såg bostadsområdet/bostadsområdena ut där du växte upp?
  - Hade du starka sociala kontakter i det området?
  - Vilka kvalitéer var de bästa med bostadsområdet?
  - Vilka kvalitéer var de sämre med bostadsområdet?

Nuvarande bostadsområde, om individen valt att bosätta sig i studieort, samt om bostadssituationen hade vikt vid val av studieort.

- Vad var det som gjorde att du valt att plugga i Gävle?
- Har du valt att bosätta dig i Gävle?
  - Vad är de största skillnaderna mellan att bo här och bo där du växte upp?
- Känner du dig trygg i ditt bostadsområde alla tider på dygnet?
  - Vilka faktorer tror du att det är som påverkar tryggheten/otryggheten i området?
- Är det viktigt för dig att bostadsområdet där du bor är städat/välvårdat?
  - Tror du att det påverkar hur du trivs/inte trivs i ditt bostadsområde.
- Skulle du störa dig av exempelvis grannfester eller om det är mycket ljud på innergården?

- Är det viktigt för dig att ha starka vänskapsband/bekantskaper i bostadsområdet där du bor?
  Om ja:
  - På vilket sätt?

Om individen är boende i ett studentbostadsområde

- Bor du i ett studentbostadsområde?
  Om ja:
  - Hur länge har du bott där?
  - Har du under din studietid flyttat från en studentbostad till en annan? (Om ja: finns det någon anledning till det?)
  - Vilka fördelar ser du med att bo i ett studentbostadsområde?
  - Vilka nackdelar ser du med att bo i ett studentbostadsområde?
  - Upplever du att det är bra sammanhållning i ditt studentbostadsområde? (ex. grannar hälsar på varandra).

  Om nej:
  - Finns det någon anledning till att du inte gör det?
  - Vilka fördelar ser du med att bo i ett studentbostadsområde?
  - Vilka nackdelar ser du med att bo i ett studentbostadsområde?
  - Vad hade gjort det mer sannolikt att du flyttade till ett studentbostadsområde?

Utformning av studentbostadsområden generellt

När det kommer till utformningen av studentbostadsområden generellt:

- Vill du hellre bo i ett avskilt studentbostadsområde med bara studenter eller i en bostad med varierande grannar?
  - Om "bara studenter": Hade du föredragit att bo i korridor med gemensamma utrymmen såsom kök eller liknande, eller i enskilda lägenheter?
- Hur många personer är det rimligt att bo i ett studentbostadsområde? Finns det något maximalt antal/minimum antal eller spelar det ingen roll?
- Kan du rangordna följande faktorer vad gäller studentbostadsområden med viktigast först:
  - Intressant utformning av byggnader
  - Gemensamma ytor att träffas på (ex. grillplatser eller liknande)
  - Parkeringsplatser
  - Närhet till aktiviteter (ex. idrottsplaner, handel, restaurang)
  - Närhet till grönska
- Hur skulle du vilja att innergårdar, eller andra gemensamma ytor utomhus, såg ut i ett studentbostadsområde?
- Tror du att grönska är ett viktigt inslag i de allmänna utrymmena?
  Om ja: Varför?
  - Hur definierar du grönska? (Dvs, skogslikt eller mer organiserad grönska så som rabatter, buskage, etc).
- Vad tycker du ska finnas i ett studentbostadsområde generellt?

Kreativ fråga:

- Skulle du vilja rita hur du vill att ett studentbostadsområde ska se ut? Det behöver inte vara något avancerat och du får ta hur lång/kort tid på dig som du vill. Det kan vara allt från värdeord, hur bostäderna ska stå, hur fasader ska se ut, färger m.m.

Formellt:

- Är det okej att vi kontaktar dig i efterhand?

Du kan alltid kontakta oss för mer information kring examensarbetet och vad som händer med den data du delat.

Bilaga B: Respondenternas illustrationer

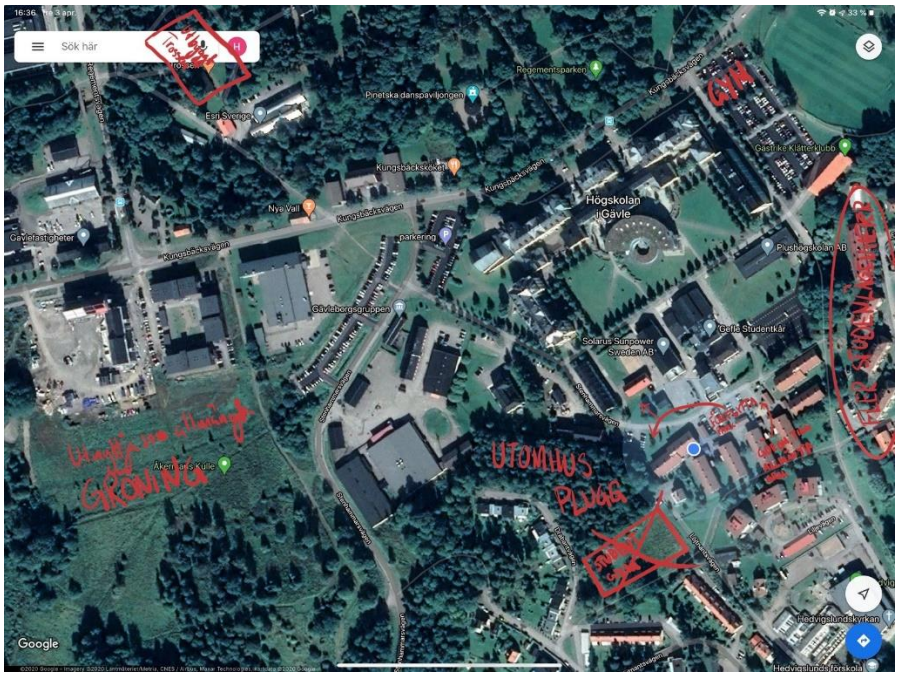

Figur 27. Illustration av respondent som beskriver, med hjälp av befintlig karta (hitta.se) över studentbostadssituationen i Gävle, hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

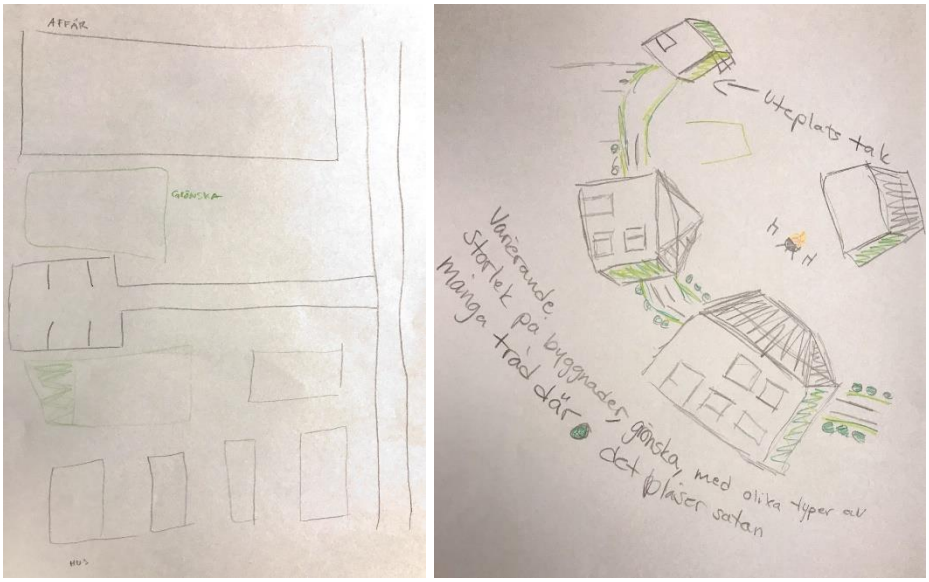

Figur 28-29. Illustration av respondent som beskriver hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

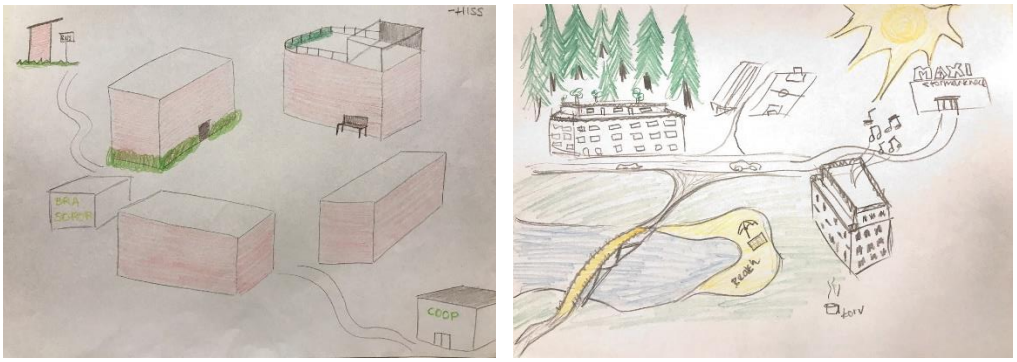

Figur 30-31. Illustration av respondent som beskriver hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

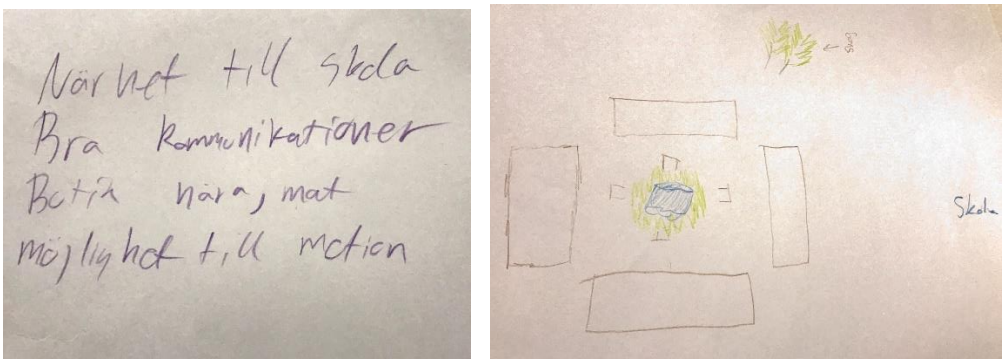

Figur 32-33. Illustration av respondent som beskriver hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

Figur 34-35. Illustration av respondent som beskriver hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

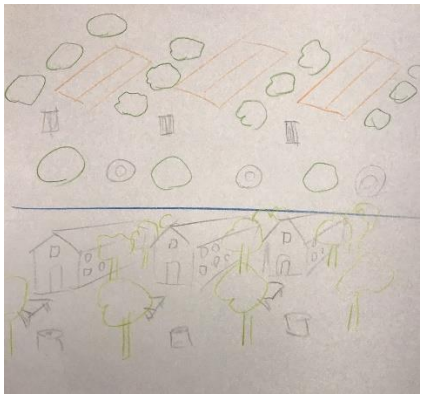

Figur 36-37. Illustration av respondent som beskriver hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

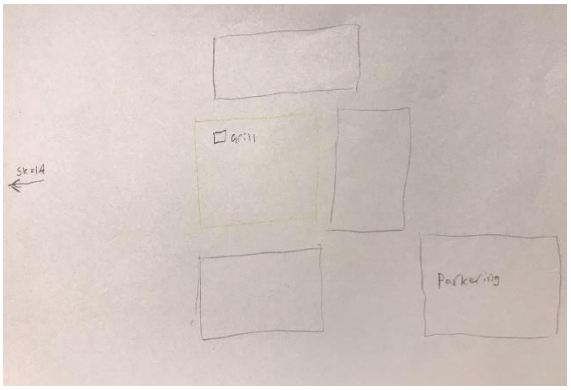

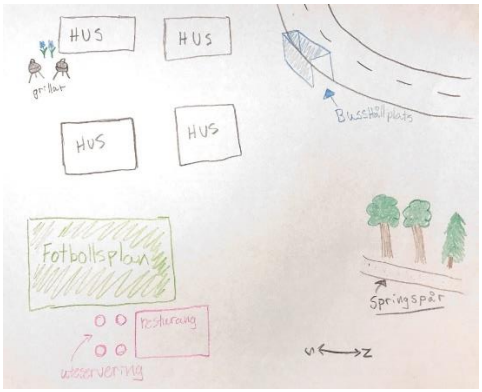

Figur 38-39. Illustration av respondent som beskriver hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

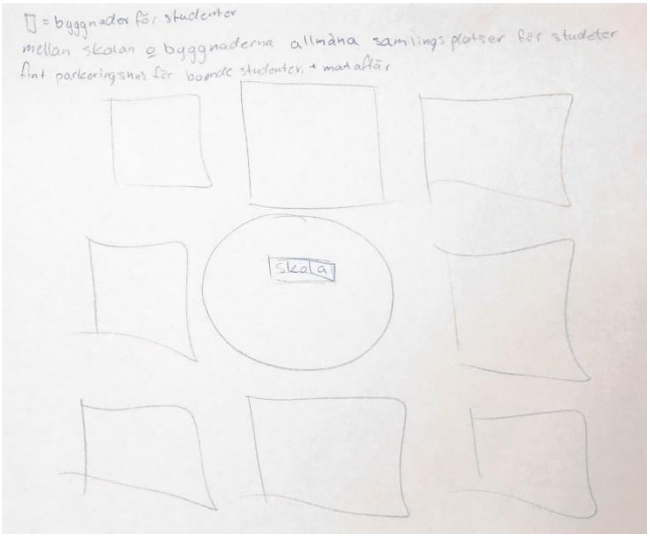

Figur 40-41. Illustration av respondent som beskriver hur respondenten i fråga anser att ett studentbostadsområde kan vara utformat.

Bilaga C: Utformningen av kriterier

Socialt kapital

Socialt nätverkande och interaktion

Tabell 4. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller socialt nätverkande och interaktioner.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
Socialt nätverkande och interaktion inkluderar verbala och icke-verbala interaktioner och kan resultera i stärkt socialt kapital i ett område (Shirazi & Keivani, 2018; Dempsey, et. al, 2009). Sociala nätverk sträcker sig både inom och utanför grannskapet, resulterande i ytterligare engagemang inom grannskapets sociala kapital (Dempsey, et. al, 2009). Medlemskap i förening kan utmynna i stärkta sociala nätverk (Östh, et. al, 2018). Deltagande skapar förtroende, trygghet, säkerhet och stolthet över området (Dempsey, *et. al,* 2009).	Respondenterna lade stor vikt i sociala nätverk och interaktioner inom studentbostadsområden. Respondenternas interaktioner begränsades till bekanta och vänner men uppmuntrades inom hela området. Majoriteten respondenter var medlem i studentförening och värderade närheten till studentrelaterade aktiviteter. Där samtliga lade vikt i gemensamma ytor for sociala aktiviteter. Respondenterna önskade att utnyttja gemensamma utrymmen till såväl organiserade som spontana aktiviteter.	Kriterium 1 Ett studentbostadsområde bör utformas i syfte att främja sociala nätverk, interaktioner och känslor kring förtroende, samt uppmuntra spontana möten och vistelser inom området ifråga. Gemensamma ytor bör därför utformas i syfte att stärka områdets deltagande och interaktioner gentemot sociala nätverk inom och utanför studentbostadsområdet.
Gemenskap kommer som ett resultat efter möten i form av interaktioner, som leder till utökade nätverk (Boverket, 2019). Sociala nätverk och interaktioner bygger på förtroende mellan människor (Östh, et.al,	Respondenterna ansåg att gemenskapen stärktes i och med områden omfattandes endast studenter.	Kriterium 2 Studentbostadsområden bör fördelaktigt endast omfattas av studenter i syfte att främja och stärka gemenskap, förtroende och trygghet mellan grannar i området

2018).		
Gångbarhet inom området ger ökat antal sociala interaktioner (Congress of the New Urbanism, 2016).	Närhet till aktiviteter ansåg respondenterna ökade sociala nätverk och interaktion.	Kriterium 3 Studentbostadsområden bör utformas med god gångbarhet och tillgänglighet gentemot sociala aktiviteter och faciliteter i syfte att öka sociala nätverk och interaktioner, samt attrahera allmänheten.

Trygghet och säkerhet

Tabell 5. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller trygghet och säkerhet.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
En stark trygghetskänsla attraherar inflytt och uppmuntrar länge boendevistelser (Shirazi & Keivani, 2018). I en trygg miljö vågar individer delta i aktiviteter, samt skapa en anknytning till platser (Dempsey et. al, 2009). Dåligt underhållen fysisk miljö kan resultera i negativa känslor kring trygghet och säkerhet (Dempsey et. al, 2009). Hur välvårdat ett område har koppling till individens trygghet och säkerhet inom området, resulterande i en viss uppfattning av områdets grannar. Ett ovårdat område påverkar även individers anknytning till området (Dempsey et. al, 2009). God belysning stärker trygghetskänslor i ett område (Gehl, 2010).	Respondenterna ansåg att ett välvårdat bostadsområde kan bidra till negativa effekter vad gäller tryggheten i ett område. Respondenterna lade stor vikt i områdets skötsel och ansåg att det bidrog till områdets trygghet, trivsel, attraktivitet och vidare omsorg. Skötseln påverkade även förtroendet för grannar. Förslag på bättre sophantering fanns.	Kriterium 4 Studentbostadsområden bör inkludera god belysning, samt en god sophantering innefattandes källsortering, både i soprum och intill innergårdar i syfte att öka områdets trygghet, trivsel, attraktivitet, samt stärka förtroendet mellan grannar och individens anknytning till området.
Externa kvaliteter inom området, i relation till ljudnivå och skötsel,	Respondenterna ansåg att belysning stärkte ett bostadsområdes	Kriterium 5 Studentbostadsområdens utformning bör syfta till att stärka

definierar grannskapskvaliteten (Shirazi & Keivani, 2018).	trygghet. Intervjusvaren tydde på att ljudnivån inom ett område kunde vara ett störande moment som bör anpassas efter en ömsesidig respekt mellan grannar resulterande i acceptans gentemot högre ljudnivåer.	externa kvaliteter genom ljuddämpande effekter inom den byggda miljön.

Anknytning till plats

Tabell 6. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller trygghet och säkerhet.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
Känslan av att tillhöra ett bostadsområde grundar sig i tidigare erfarenheter i den byggda miljön (Shirazi & Keivani, 2018).	Respondenternas tidigare erfarenheter präglades av närhet till faciliteter och aktiviteter, kollektivtrafik samt grönstruktur.	Kriterium 6 Studentbostadsområden bör präglas av närhet till faciliteter, aktiviteter, kollektivtrafik och grönstruktur för att främja individens anknytning till området.
Sammankopplingen mellan den byggda miljön och människan är av stor vikt för det sociala kapitalet (Shirazi & Keivani, 2018). Genom att bygga för att stärka det sociala kapitalet kan individers anknytning till platsen stärkas (Lang & Hornburg, 1998).	Nuvarande erfarenheter tydde på avsaknad av frihet, naturvärden och att området var avskilt. Avsaknaden av respondenternas beskrivna faktorer vad gäller naturvärden och innergårdar tyder på att sammankopplingen kan stärkas	Kriterium 7 Ett studentbostadsområde bör utformas i syfte att stärka anknytningen mellan individ och byggd miljö, där utformningen bör ske i relation till element, till vilka individen kan anknyta till.

Fysisk miljö

Befolkningsdensitet

Tabell 7. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller befolkningsdensitet.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
Ökad befolkningsdensitet kan resultera i större möjlighet för social interaktion i ett bostadsområde (Dempsey et. al, 2009).	Intervjusvaren tolkades på så sätt att majoriteten av respondenterna förespråkade en hög befolkningsdensitet.	Kriterium 8 Studentbostadsområden bör innefatta en befolkningsdensitet som förespråkar social interaktion i grannskapet.
Vikten bör ligga i skapandet av resonabel befolkningsdensitet anpassat till området i fråga, inte i skapandet av hög befolkningsdensitet (Gehl, 2010).	Generellt ansåg respondenterna att befolkningsdensiteten inte hade stor vikt, men att densiteten bör anpassas till områdets resurser.	Kriterium 9 Ett studentbostadsområdes befolkningsdensitet bör anpassas till de resurser som erbjuds i området i form av cykel- och bilparkeringar, sophantering och gemensamma ytor.

Markanvändning

Tabell 8. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller markanvändning.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
En kompakt byggnadsstruktur (Gehl, 2010) bestående av små kvarter (Kärrholm, 2009) i mänsklig skala (Gehl, 2010) resulterande i gångvänliga miljöer präglade av naturvärden, samlingsplatser och intressant arkitektur (Kärrholm, 2009).	Respondenterna förespråkade närhet till faciliteter och aktiviteter, samt grönska och närvaron av attraktiva samlingsplatser. Pakeringsplatser förespråkades men hade inte stor vikt. Intressant arkitektur ansågs inte vara prioriterat.	Kriterium 10 Studentbostadsområden bör omfattas av en kompakt och gångvänlig markanvändning. Inkluderande gemensamma ytor, grönska och närhet till, samt närvaro av, faciliteter och aktiviteter.
Byggnader bör placeras utefter bästa möjliga samexistens i området med hög komfort, välmående och interaktion (Gehl, 2010).	Respondenterna lade stor vikt i attraktiva innergårdar innefattandes grillplatser, sittplatser och grönska, där byggnadernas placering uppmuntrar aktiviteter.	
Stadsmönster bör uppmuntra till mötesplatser (Gehl, 2010) innefattandes en blandad markanvändning	Majoriteten av respondenterna förespråkade avskilda	

med brett spektrum av privata och offentliga användingsområden (Kärrholm, 2009) förespråkande tillgänglighet, säkerhet, trygghet och bekvämlighet (Congress of the New Urbanism, 2016), samt uppmuntra, och ökar sannolikheten för, sociala interaktioner (Bramley, et.al, 2006).	studentbostadsområden innehållande endast enskilda lägenheter, men lade stor vikt i närhet till olika faciliteter, aktiviteter, grönska och utbildning.	
God tillgång till kollektivtrafik (Gehl, 2010)	Respondenterna förespråkade goda kommunikationer.	Kriterium 11 Studentbostadsområden bör präglas av goda kommunikationer till och från området.

Byggnadstypologi

Tabell 9. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller byggnadstypologi.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
Platsens själ kan stärkas med arkitektur kopplad till dess omgivning (Congress of the New Urbanism, 2016). Den fysiska miljön ställer krav på arkitekturen gällande tillgänglighet, öppenhet och trygghet för att stärka stadsmiljön (Congress of the New Urbanism, 2016).	Respondenterna prioriterade inte utformningen av byggnader. Likformiga områden tenderade att vara mindre omtyckta. Illustrationerna visade på att lägenhetskomplex var föredraget, med olika förslag på utseende och utformning	Kriterium 12 Studentbostadsområden kan med fördel utformas utefter omgivningen i syfte att stärka platsens karaktär och miljö, där likformighet bör undvikas.

Grönstruktur

Tabell 10. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller grönstruktur.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
Grönstruktur kan bidra till estetiskt tilltalande	Intervjusvaren tolkades på så sätt att majoriteten av	Kriterium 13 Studentbostadsområden bör

städer och upplevelser som stärker den sociala sammanhållningen (Gehl, 2010; Boverket, 2019). Grönstruktur har stor vikt i skapandet av sociala nätverk, interaktioner och inkluering, samt bidrar till upplevelsen av social sammanhållning i ett grannskap. Grönstruktur motverkar även känslan av ensamhet (Boverket, 2019).	respondenterna förespråkade en hög befolkningsdensitet. Respondenterna lade stor vikt i grönstruktur. Där de förespråkade närvaron av organiserad grönstruktur inom bostadsområdet som uppmuntrar till aktiviteter, samt närhet av vild grönstruktur såsom skog med möjlighet för motion. Respondenterna lade stor vikt i grönstruktur inom bostadsområden och ansåg att grönska skapade lugn, harmoni, gemenskap, glädje och välmående.	innefatta grönstruktur i syfte att stärka gemenskapen och sociala aktiviteter i området, samt främja positiva, individuella känslor. Detta inkluderar även närhet till skog, park eller dylikt.
Närvaron av grönområden kan skapa känslor av tillhörighet i ett område (Mazumdar et. al, 2018).	Respondenternas tidigare bostadsområden tydde på närvaro av grönska, vilket visade sig i senare preferenser om inslag av grönska studentbostadsområdet.	Kriterium 14 Grönstrukturen i studentbostadsområden bör utformas med hänsyn till den enskilde individens anknytning till platsen, där grönstrukturen fungerar som ett förstärkande element i den byggda miljön.

Tillgång till faciliteter och aktiviteter

Tabell 11. Tabell över litteratur i relation till intervjuanalys resulterande i föreslaget kriterium över hur studentbostadsområden bör utformas vad gäller tillgång till faciliteter och aktiviteter.

Litteratur	Intervjuanalys	Kriterium
Områdets kvalitet kan bidra till utsträckningen av aktiviteter som pågår (Gehl, 2011). Tillgången till faciliteter och aktiviteter kan påverka deltagandet i ett område vilket är relaterat till en hög områdeskvalitet (Dempsey et. al, 2009; Gehl, 2011). Tillgången kan stärka socialt kapital medan frånvaron kan	Respondenterna ansåg att aktivitetsrelaterade faktorer såsom grillplats, öppna ytor och närhet, var av stor vikt. Närvaron av sittplatser var även viktigt. Respondenterna prioriterar närhet till faciliteter och aktiviteter i relation till sociala aktiviteter och	Kriterium 15 Studentbostadsområden bör utformas med tillgång till faciliteter och aktiviteter i syfte att stärka områdets sociala kapital.

resultera i social ojämlikhet (Mazumdar et. al, 2018; Dempsey, et. al, 2009).	interaktioner. Vissa uppmärksammade studenternas låga bilanvändning.	
Tillgängligheten kan relateras till det sociala kapitalet (Östh, et. al, 2018). Genom tillgänglighet till faciliteter förbättras möjligheterna till interaktioner (Mazumdar, et. al, 2018).	Respondenterna pekade på goda kommunikationer till och från området, samt tillgänglighet till facilitet som en viktig tillgång.	Kriterium 16 Ett studentbostadsområde bör ha närhet till goda kommunikationer vad gäller kollektivtrafik, cykel- och gångvägar för att stärka det sociala kapitalet som helhet.